

There can be no cutting of the Gordian Knots of life. Each must be smilingly unravelled. And the heroism required is that of patience.

—R. L. Stevenson.

OPINION

Founded by Mahatma Gandhi in 1903.

Former Editor: Manilal Gandhi—1918-1956.

No. 10 —Vol. LVI.

Friday, 14th March, 1958

REGISTERED AT THE G.P.O. AS A NEWSPAPER
Price: FOUR PENCE

IN ANGOLA YOU CAN STILL BUY A HUMAN BEING

AFRO-ASIAN POWERS PRESS PORTUGAL

From Our London Correspondent—March 3

RECENTLY I drew the attention of readers to the trial in Lisbon of Capt. Henrique Galvao, a 63-year old Liberal writer who has been in prison for seven years awaiting trial on a charge of "defamation" against the President of Portugal.

At the time I indicated that the real reason for this man's imprisonment (which has resulted in a breakdown of health) was a report on conditions in Angola which he drew up in 1947, and his support of an anti-Salazar candidate for the Presidency in 1951. More details of the offensive parts of his report are now available. The report itself was not published, but parts of it circulated amongst the Opposition in Portugal and were quoted by Basil Davidson in his book "The African Awakening."

It has long been known that the economy of Angola (population of 80,000 Europeans and 4 million Africans) rested on forced labour. As the "Manchester Guardian" Legal Correspondent put it on 27.2.58: "Galvao reported that conditions in Angola were worse than slavery. A slave was often in the past treated humanely by his master, since it was in his interest to maintain a healthy and strong servant. In Angola,

he said, the native is bought from the state. If he is sick and dies the master can apply for another from the state."

Galvao's trial, which is before a political court, has now been adjourned until March 4th. He stands as a victim to the tyranny which exists in Portugal where, as the Chairman of the Liberal Party in Britain has put it, "callousness towards civic and personal rights is as rampant as in any Communist State." It is in the interests of humanity that protests should be made to the Portuguese Government demanding justice and freedom for this unhappy man.

To put it again in the words of the Liberal Chairman: "The Government of Portugal should be firmly told that such conduct besmirches Western civilisation and strains our historic friendship. Let all who cherish liberty rally to right a grievous wrong and to urge Portugal to set Galvao free."

Behind the trial of the man stands an important development which those who are concerned for liberty in Angola must regard with anxiety. The Portuguese Government is attempting to bring off one of the biggest confidence tricks in colonial history. In December 1955 Portugal became a member of the United Nations, under whose Charter (Article 73E) she is required to transmit regularly to the Secretary-General information of a technical nature relating to the economic, social and educational conditions in non-self-governing territories for which the member is responsible.

Portugal seeks to avoid the obvious difficulty she would face if the appalling conditions in Angola came before the bar of world

opinion in the U.N. by asserting that Portugal regards Angola not as a non-self-governing territory, but as an overseas province of Portugal itself. This, of course, is the gambit used by France over Algeria.

Further, it is only recently (since June 1951) that Portugal has been using this euphemism of "overseas province": previously it was known as "colonias." To date Portugal has got away with this deception. Twice the Afro-Asian delegates in the U.N. Assembly have attempted to get votes passed which would have called on Portugal to submit the necessary reports on Angola. Twice the resolutions failed because of insufficient votes. It will be a great tragedy for the people of Angola if this happens again. Either Portugal must act in the spirit of the United Nations or she must be made to see that the alternative is getting out.

Real socialism has been handed to us by our ancestors who taught: 'All land belongs to Gopal, where then is the boundary line? Man is the maker of that line and he can therefore unmake it.' Gopal literally means shepherd; it also means God. In modern language it means the state, i.e. the people. That the land today does not belong to the people is too true. But the fault is not in the teaching. It is in us who have not lived up to it.

—Gandhi in "Harijan" 2 January 1937.

OPINION

FRIDAY, 14TH MARCH, 1958

The Morkel Case

THE people of South Africa have become accustomed to conduct, on the part of the State, which does gross violence to human decency. The Morkel case, in which three preachers of a Coloured apartheid religious sect were arrested and convicted for trespassing on ground reserved exclusively for the Dutch Reformed Church, raises quite a number of very disturbing issues.

Mr. Morkel broke away from the Dutch Reformed Church because he felt that he was not wanted within it. That, in turn, created conditions which made it impossible for him to serve his Creator to the best of his ability. In order to have that peace of mind in which he could be free to do this he walked out of the DRC and established a Coloured sect of his own.

According to Press reports, in the years he has been in the field, he has not done badly. In other words his action accorded with the wishes of a growing number of Coloured people. But in carrying apartheid to its logical conclusion he committed the most heinous crime in South Africa—to show up the real weaknesses of the herrenvolk ideology. As a result the Police came swooping on his followers like vultures.

One thing must be got straight. It has been a custom adhered to for decades in South Africa that certain parts of the country should be marked out into denominational spheres of influence. Thus, for a long time the established Churches did not allow the Separatists to establish their missions within what was called a five mile radius. Where confessions were different, there probably was a case for the limit. But the Morkel case is very unique. He is a Calvinist and adheres to the confessionals of the DRC. Only, he is not under a White predikant.

The issue brought to the fore by the presiding Magistrate's verdict is that although the Dutch Reformed Church wants the Coloureds to be separated from the Whites, it does not want the Coloureds to stand on their own. Otherwise the Morkel movement would have been encouraged.

If the Dutch Reformed Church does nothing about the Morkel case the world will accuse it of conspiring with the State to use the Police to force on the Coloureds methods of worship which the Coloureds do not desire.

More might be said, issuing from this. The Dutch Reformed Church could even be accused of seeking to keep the Coloureds its spiritual colonials who could have no right to spiritual self-determination. And that would be a terrible charge. We would like to see the DRC hasten to dissociate itself quickly from the attitude of the State because if it does not do that, after the Morkel case people will doubt the sincerity of purpose of the DRC when it says it wants for the man of colour what it wants for the White man.

Comment On Men And Events

Crisis In The ANC

By JORDAN K. NGUBANE

THE near-panic which very many White papers have shown in their reactions to events in the African National Congress at present is neither dignified nor responsible. All sorts of prophets have arisen to shout: "Doom! Woel Catastrophe!" The danger in this type of hysteria is that it might drive the Africanists to the position where their own extreme right-will be reinforced.

Let us get a few things straight about the whole crisis. In the first place every informed journalist, at least, should have known that trouble was coming up in the ANC. Since the resistance movement there has been a fierce struggle for power in the ANC between those who see virtue only in Moscow and those who want self-determination for the Africans.

In the years between the resistance movement and the treason trials the superior resources of the Left gave them the upper hand. The treason trials necessitated a truce during which the ideological war was not fought with vigour. But Luthuli's release created a situation in which very many members of the ANC felt they wanted to say and do things they had hesitated to say or do while Luthuli was in the docks.

Humiliated

And what are those things, precisely? The bulk of the African people feel humiliated by the role played by the African National Congress within the so-called Congress Movement. They feel that their leaders have been reduced to the status of stooges of the Left-wing bosses and that as a result are no longer truly representative.

The Freedom Charter, which is being used very widely for election and other purposes at the moment, is denounced among large sections of the African people as a document which conditions the Africans for ultimate acceptance of communism.

The complaint is found in every province that after the treason arrests the leaders of the ANC showed little confidence in their followers when they refused them the right to choose their own leaders. Men were imposed on the movement some of whom did irreparable harm to the African cause. The people argue that these blunders would never have occurred if they had been free to elect for themselves men in whom they had confidence.

Not Bosses

They see in the refusal to allow them to use their judgment

in their choice of leaders during the trials proof that the ANC is no longer boss of its own house.

Some of the incompetents imposed on the provinces made a frightful mess of ANC affairs. When the people appealed to the ANC leaders facing trial, the latter lacked the moral courage to tell the people the truth and at the same time backed the unpopular stooges.

There is bitter criticism of the ANC's election policy of supporting the United Party: Here the ANC leaders are attacked for funkling the real issue facing them—that instead of making themselves the lackeys of the United Party they should be leading the women to gaol in protest against the Pass Laws. So disgusted are the women about the ANC's funkhole tactics at the moment that in Natal, for example, the split has brought resistance to the Passes almost to a halt. The women feel that they have been let down by their leaders.

On quite another plane the leaders of the ANC are criticised very sharply for their unrealistic policy in connection with the boycott of school boards. Here again the charge is that they ran away from the challenge posed by Verwoerd and hid behind a wholly ineffective boycott. This, in turn, paved the way for stooges of the Native Commissioners and has led to disturbing conditions in the schools for both the children and the teachers.

Uncertainty

Finally, there is the feeling among the rank and file of the movement that no one can say with certainty where the ANC is going.

Against this background the explosion begins to take on colour. On the one hand it is a revolt against communist influences in the ANC; on the other it is an expression of accumulated frustrations; on quite another plane, it is a demand for constructive policies which will unite and not split the Africans.

African memories are not so terribly short. They remember that the policy of the com-

munists, whether above or under ground, has at all times been to use the African people as a battering ram against Afrikaner Nationalism. In the 1924 general elections the Communist Party supported the Hertzog-Creswell coalition which enabled the Afrikaner Nationalists to get to power for the first time. This was not a mistake. It was a calculated move to place Afrikaner Nationalism in positions of power so that it could sting the African into hitting back.

As soon as this happened, the Communists abandoned their Hertzogite friends and made the Africans their new darlings. They worked up pressures, tried to worm their way into the ICU and when Kadalie gave them the boot turned to the ANC where for years they fought against the emergence of an African leadership which was independent of their control.

To further this policy they sent the late J. T. Gumede to Brussels in 1927 and from there arranged for him to visit the Soviet Union. He returned so strongly pro-Soviet that although he was kicked out for his sympathies, he enabled the local communists to gain a good foothold in the ANC.

This action of the ANC together with what Kadalie had done to the communists convinced them that the Africans were so solidly against them that they (the Africans) needed to be taught a good lesson. In the 1929 general elections the communists produced the infamous Black Republic manifesto in which they advocated an African republic. In the circumstances, this was bound to mobilise White opinion solidly behind Hertzog. The Black Republic manifesto sent the Nationalist Party galloping to parliament on its own steam.

The inevitable clashes which followed smashed the ICU—which stood in the way of the communists, demoralised the African community and paved the way for the Hertzog Bills. But the clashes, in which communism believes for purposes of the Marxist revolution, were not protracted enough to be decisive.

19.9 Tactics

Underground communism's support of the United Party at the moment is but a repetition of the 1929 tactic. The ANC is being used to give the United Party support which will frighten the White voters into seeing in the Nationalist Party the true protector of the White skin. It is in the interest of underground

communism that Afrikaner Nationalism should be returned to power so that it should come to a head on collision with the African people and bring chaos on the country. That chaos, in the present circumstances, particularly against the establishment of the Afro-Asian Peoples' Solidarity Council in Cairo, would reinforce the foothold the Soviet Union is gaining along the east coast of Africa.

The African people fear that an ANC which was no longer responsible to them could quite easily land them in the disasters which followed the Black Republic Manifesto. The violent revolt against the present leadership is inspired by a deeply-seated conviction that the African community is being led, without the ANC leaders being aware of it, into another violent collision with Afrikaner Nationalism. If the leaders are aware, they do not have the means to defend the African effectively.

Labels

Because the issues involved in the crisis are so vital and complicated it will be wisdom for all interested to withhold judgment and not to rush to give labels to those who oppose present trends. Hurried judgments will create difficulties which will be most difficult to resolve later.

ANC Reaction To Todd's Fall

A RESOLUTION calling on all Africans to withdraw support from the United Federal (governing) Party was passed today at a conference of the Southern Rhodesia African National Congress in a Salisbury township.

The conference was called to consider the attitude Africans should take following the deposition of Mr. R. S. Garfield Todd as South Rhodesian Prime Minister.

The secretary of the congress, Mr. George Nyandoro, said it was intended to hold talks with the Government on African education and to put forward a congress plan on the subject.

In Bulawayo the Dominion Party said that Mr. Jack Graham Pain, a city councillor and local business man, would oppose the Southern Rhodesian Prime Minister, Sir Edgar Whitehead, in the Hillside, Bulawayo by-election.

The election is caused by the resignation of the sitting (Government) member to allow the Prime Minister to contest a seat in the Southern Rhodesia Parliament.—Sapa.

Press Review

Bad Press For African States Mean Bad Business

SIR,—I have read with considerable consternation the article by Mr. Brian Parkes in "The Star" of February 26 on Ghana and am not a little perturbed at his inability to find at least something which he could commend.

The one and only photograph is of a poor African dwelling the like of which, and worse, we could so easily find in our African townships.

Surely we South Africans who are so intolerant of these itinerant advisers of our domestic problems should be the last people to send somebody to these African states for a few weeks and then publish his views and nobody else's? In his short time in Ghana Mr. Parkes surely found something better than those aspects he has put before us?

I am developing the export markets for a large South African organisation and travel extensively through the countries of our neighbours north of the Federation. While I have found much with which I disagree, I have always mentioned those points which show that a people is trying to improve its standards; not those which they inherited from a previous age.

If one were to believe Mr. Parkes, the present squalid conditions in Ghana are almost the fault of the new regime which has been in existence for 11 months and not the fault of the previous one, which existed since 1821. Has Mr. Parkes ever heard of any country that in less than a year has totally changed the old economic and political structure of the previous generations?

Those who must visit these African states and solicit their business and foreign exchange for South Africa have to face competition from Continental countries which, quite possibly, have found some commendable things in Africa to publish in their newspapers.

Please do not let us have to face the censure which articles like these must heap upon us. I hope that the articles still to be published will show that we South Africans realise the difficulties that face young nations and that we are earnestly hoping that the other peoples inhabiting the still undeveloped countries of Africa will have some success that we claim for our efforts.

P. J. NUGENT,
Letter in "The Star."

ANC Crisis

EXTREMISM breeds extremism. It is not surprising, therefore, that the extremes to which White nationalism has gone has produced a group of African political leaders who are

now attempting to convert the African National Congress to the creed of "Africa for the Africans." Both movements are equally remote from the facts of the South African situation.

"Africa for the Africans" is the Black counterpart of total apartheid. Both theories are based on a blind faith in the impossible. Both proceed from the assumption that the other group, whose presence is seen as an embarrassment or a danger, can be washed out of existence or removed to some place where they will no longer be a problem.

The Native "Africanists" have less excuse than the White nationalists for falling into so fundamental an error. They have already seen the impracticability of total apartheid demonstrated, yet they imagine that 3,000,000 White people can be eliminated from the life of South Africa in some hypothetical state of the future.

Such solutions are not only politically but physically impossible, and the sooner the fact is realised the better. There is no feasible transport in the world that could remove even the natural increase of the White population, nor could all the pangas in Kenya destroy them, even if the African population could be persuaded, which is unlikely, that they would benefit by such removal. Any comparison with Indonesia or other ex-colonial territories is an illusion.

The first fact that both White and Black have to learn in South Africa—and the same is true of the Rhodesias—is that both groups are here to stay, and that any solution of the problems of a multi-racial society that supposes otherwise is nonsense. The African politicians have, on the whole, been the more realistic about this in the past, but it was probably inevitable that some of them should follow the will-o'-the-wisp of Africanism before returning to reason.

The response will be a test of the political maturity of the African people, or rather of the politically conscious among them. Most of them know that White and Black will have to get on together for ever in Southern Africa and that there is no short cut to Utopia.

Editorial in "The Star."

De Blank Says State Does Not Always Deserve Loyalty

IF a State did not keep to its recognised function but assailed God's prerogative, Christians would have no alternative but to deny that State the loyalty and obedience it asked for, the Archbishop of Cape Town, the Most Rev. Joost de Blank, said when he addressed the Modern World Society on "Church and State" at the University of Cape Town.

He said that if a State was tempted to transgress its functions it would be met with the implacable hostility of the church. The State would then enter the realms of idolatry.

Dr. de Blank said: "I speak as a Christian, an Anglican Christian and one who has spent nearly all my life in England. Whatever I say may be coloured by these three facts."

Nowhere in the New Testament is it suggested that Christians should renounce the State and withdraw into a private world of their own. Nor does it say that there should be a blind acceptance of the State as arbiter of all that makes up the life of a citizen.

"The Church holds the balance. The State must exist for legitimate purposes, which are primarily the maintenance of order and the retribution of evil. The Church must be watchful that the State does not exceed its legitimate functions and intervene where it has no right.

Cry Halt

"It must deny any transgressions of those functions, and when a State puts itself in the place of God the Church must cry halt, even though it may be to its present disadvantage.

"In the modern world where the Church has lost a good deal of its authority, it still has the relationship of acting as an oral authority within the body politic which the State can regard or disregard in its choice. In a State where the leaders are members of the Church then the Church can speak with more authority than where it does not exist. The Church's moral authority is often endorsed by those who accept its values and principles.

"Christians today seek to be loyal citizens of a State in which the local church finds expression. But their first loyalty is to God and if this loyalty is compromised by loyalty to the State then God comes first.

Best Ally

"All through democracies know that the church at best is its best ally in the maintenance of human rights and the assertion of human dignity."

Asked by a questioner how the Dutch Reformed Church fitted in with the pattern he had indicated, the Archbishop said: "I cannot speak for any other church. The majority of the Protestant churches belong to the World Council of Churches and this council generally gets agreement among all members on moral matters. One

of the exceptions was the Dutch Reformed Church on racialism.

"For us who believe that the world council is doing something of great value, and that when the Roman Catholic Church marches in step with it, it is hard to accept as authoritative the position of isolation on this issue. I am not a member of the Dutch Reformed Church and they must answer to their own conscience."

Example

Replying to another questioner who said that the Anglican Church had not always set the example it should have in South Africa, Dr. De Blank said: "We are a fellowship of sinners and no doubt we have let down the

cause time and again."

Another question said: "Many people have said that you commented too early on matters in this country. Have you any regrets?"

Dr. de Blank said: "I have no regrets. I make it clear that I decline with thanks any invitation to serve as a shuttlecock in a party political badminton game.

"If beliefs in certain fundamental Christian principles need reiterating then they must be reiterated by the leader of the church. Principles do not change by crossing boundaries. An Eskimo can make judgments of principles in England, South Africa or any other country. —Sapa.

Where A Christian Church Is Banned

THE Rev I. D. Morkel, of the Calvin-Protestant Faith of South Africa, saw three of his churchwardens, Joseph Fortuin, Izak van den Heever and Frederick Engelbrecht found guilty by Mr. J. C. Cooper at Springbok for contravening the Government's banning of the church in Namaqualand, which was gazetted on October 25.

All three of the accused were fined £5 (or 20 days).

The sentences were suspended for three years with a warning not to hold any further meetings conflicting with the regulations before obtaining permission.

Crown evidence was that all three meetings, held on Sunday, January 12, to approximately 50 people each, were exclusively religious.

Prayers were said, hymns sung and readings from the Bible were made and clarified. Nothing further was mentioned against any further body or person by the accused.

Frederick Engelbrecht said in mitigation that since the apartheid laws were made, some feeling of brotherhood developed among the Coloureds.

In an endeavour to obey those laws, they felt strongly that they should have their own church and elect their own ministers to serve their own people.

In all good faith, as a representative, he had continued to canvas his people in the Calvin-

Protestant Faith, long before the new regulation was passed. Now he found himself in court.

He told the magistrate that he could not understand that his freedom to worship, as well as willingness to enlighten his people on religious grounds, could be taken away from him, and he be made guilty of an offence.

Always Subordinate

Summing up, the Magistrate said: "Freedom does not mean you could do what you liked. You are at all times subordinate to some authority.

"I sympathise with all the accused, and to their wish to pay homage to God in their own ways. But on the other hand the law should be obeyed.

"All of you have addressed meetings, even if religious, which conflicts with the regulations. Only one church is recognised in the reserves by the Coloured Affairs Department, and that is the Dutch Reformed Church."

Berrange Stabbed: Doctor Satisfied With Progress

MR. V. C. BERRANGE, leading treason trial defence advocate, was stabbed in a house, in Athlone Avenue, Sandringham, Johannesburg, on Tuesday, March 4. He is being treated in the Princess Nursing Home.

His doctor said he is making satisfactory progress, but is not expected to be back at his office until next week.

Mr. Berrange, who is in his late 50's is one of the outstanding criminal advocates at the Johannesburg Bar, with a reputation for caustic wit and deadly skill in cross-examination.

He played a most prominent part for the defence throughout most of the 13 months of the high treason preparatory examination. He has been briefed also to appear in the forthcoming Supreme Court trial.

Formerly a partner in a big Johannesburg firm of attorneys, he went to the Bar about six years ago.

Apartheid In Nursing So Far

If the Nationalists win the general election, they are going to impose apartheid on the medical and legal professions. It is worth, therefore, considering how racialism, once let loose, has already begun in South Africa to corrupt a world-wide professional code (nursing), the integrity of senior professional administrators and the internal harmony and efficiency of the nursing services.

The "evidence" for the necessity of nursing apartheid has been published in the proceedings of the Parliamentary Select Committee. It came mostly from representatives of the South African Nursing Council and South African Nursing Association (S.A.N.A.) As it has been widely quoted only some of the less publicised statements are quoted here.

One witness (a senior member of S.A.N.A. holding a high administrative position) said:

"The non-Europeans must have European representatives (on the Council and Board), otherwise they will swamp us...If we had known at the time that the policy of the provincial authorities was (to train non-European nurses for the full certificate to any extent) we, and I for one, would certainly not have agreed to the 1944 Bill. We would have fought it to the last ditch."

The same witness added that she continually found difficulty in recruiting white nurses because of the fear that they might occasionally come under "the control in any sense" of a senior non-

By
C. W. M. GELL

white nurse. "It is not for me to indulge in ideologies, I have to be practical." But she is still having recruiting difficulties. The Act has removed "the fear" without increasing the recruits.

The president of S.A.N.A. said:

"I assume the Europeans prefer to meet together and so do the non-Europeans...They want to keep themselves pure, the same as we want to keep ourselves pure."

The Transvaal Executive Committee, after drawing attention to the dangers of "swamping", enjoying refreshments together,

attending meetings and social functions together as was widely happening, demanding the "obviating of all irregularities as, *inter alia*, equality." It endorsed "the traditional South African way of life, viz. that the European must hold his own separately" (apparently possible only with the help of artificial legal barriers).

The one serious dispute among those who testified to the Select Committee was between the pure ideologists and the practical members of the profession on the question of whether there should be entirely separate white and non-white services, or the pretence of a unified service with "superior" and "inferior" members. The Secretary for Native Affairs spoke for the first solution:

"*De facto* one says that non-Europeans will be called members (of a unified service) but in reality they are not members. For that reason it would have been more honest to give them their own association in which they could play their own part...Otherwise the anomaly will be reached that an association (one day) predominantly of non-Europeans will be controlled by a Board elected by the European minority—a position which will in due course become untenable."

The president of S.A.N.A. argued that separate services (1) might allow non-white nurses to fall under the influence of "agitators" instead of being "guided, helped and controlled" by white nurses, (2) would deprive S.A.N.A. of non-white fees and (3) endanger its affiliation with the International Council of Nurses (I.C.N.), with the international status and world contact that involves. Said the president of S.A.N.A.:

"One of the stipulations of the I.C.N. is that membership shall be open to all races. Once that is done away with, membership is cancelled...The Board of the Association can only support racial division within the Association which would ensure that S.A.N.A. retained its membership of the I.C.N."

The result of all this has been the Nursing Act of 1957:

- (a) retaining a theoretically unified service, but withdrawing the voting rights of non-white members;
- (b) restricting membership of the Nursing Council and Board of S.A.N.A. to white members only;

(c) permitting non-white nurses to elect Advisory Committees for Africans and Coloureds, which may in turn elect one white nurse each to represent them on the Council and Board. (The Government has provided against boycott of these Advisory Committees by authorising the Minister to nominate them if necessary, "whereupon they shall be deemed to have been elected").

(d) compelling the separation of branches of S.A.N.A. into race groups and the compilation of separate racial registers.

(e) permitting the introduction of different certificates, training, insignia and uniforms for white and non-white nurses;

(f) making it a crime ever to place a white nurse (qualified or unqualified) under any non-white nurse.

Apart from the evidence summarised above, the Government case was that the number of non-white nurses had increased from 842 in 1944 to 3,099 in 1957 (against 12,651 white nurses). Student nurses totalled 1,650 whites to 3,150 non-whites. These figures "proved" the danger of the whites being "swamped." Government spokesmen thought nurses should devote themselves to "their own nation" (*volk*); that those who opposed the Act "did not know the soul of the Native;" that "it is the herd instinct, one cannot alter it among Natives or among animals, they will thank the Government they now have the right and privilege of associating with their own kind." And the Minister stated flatly that what was at stake was "the ideal of social apartheid which is traditional in this country."

The Parliamentary Opposition except for the handful of Labour and Liberal M.P.s; was inhibited by the imminence of the general election and the fear of being tagged as supporters of any form of social mixing. But it did oppose legislative interference with the autonomy of a professional body; it queried the justice of denying non-white nurses the same certificates, uniforms and insignia if they attained the same qualifications (even if, on average, they took a little longer to get there); and it seriously questioned whether the I.N.C. would be deceived by what Mrs. H. Suzman called "this facade" of a unified service. The Opposition said that the Act was *baasskap*, not "separate development."

The Liberal and Labour members, however, drew distinction between those senior members of the Nursing Council and S.A.N.A. who had supported the Act and

India Marches On

Just Arrived Direct From India Latest News

My Magazine Of India	1/6
Illustrated Weekly Of India	2/2
Film World Today	2/9
Great Men Of India	2/9
Great Saints Of India	2/9
March Of India	4/9
India Annual Review 1956	5/5
Filmie Dhunig Na Samachar—Special Issues	6/6
Heroines Of India	4/9
Simple History Of India	4/9
India Then And Now	4/9
Stories Of Our Land—2 volumes	5/6
Ramayana For Boys And Girls	1/7
Famous Princess Of Islam	2/-
Muslims Of India	2/6
Panchangs In Hindi—1958/9	3/-
Roopchand's Festival Calendar	1/7

D. ROOPANAND BROS.
MUSIC SALOON AND BOOKSELLERS
Phone 20707. — P.O. Box 2524.
85 VICTORIA STREET, DURBAN.

London Letter

(From Our Own Correspondent)

the rank and file of the profession. In particular, they warned of the very ugly temper of the non-white nurses. The latter point has been fully justified by subsequent events. Not only have non-white nurses refused to form separate branches. When the chairman of the Nursing Council and president of S.A.N.A. (both senior ex-matrons) toured the country to "explain" the Act to white and non-white nurses separately, they drew the following non-white audiences—Cape Town, 14 out of about 1,000 possible; Port Elizabeth 18 out of 500; Durban, nil out of about 1,000.

Branch meetings are suspended at the time of writing on the Witwatersrand because non-white members of S.A.N.A. there insist on continuing to attend joint branch meetings in defiance of the law, until expelled by a resolution of the branch. Now a move is afoot to form a multi racial nurses' association outside S.A.N.A. and apply for affiliation to the I.C.N. in place of the racially discriminatory body.

The attitude of the white nurses to the Act was conditioned (1) by general apathy and ignorance, since their own status was

not at stake; (2) by the mistaken belief that they were committed by an unrepresentative referendum in 1950 to the much wider type of apartheid incorporated in the 1957 Act; (3) by the pro-apartheid disposition of certain senior nurses in key positions or by the erroneous belief of others that they could best moderate the Act by avoiding outright conflict with the Government; (4) by the white-anting tactics of a pressure group of some Afrikaans nurses inside S.A.N.A. deliberately organised from outside by the Broederbond.

It is not a happy picture. But the white nurses who control S.A.N.A. may yet come to realise that they will stand better in the respect of the world, their non-white colleagues and even of themselves, if they hold firm by the world-wide principles of their profession and make it plain that racial discrimination is being imposed on them against their will. Whether they will summon up the courage for even this limited opposition to the Government's wishes remains to be seen.

Nigeria

ON February 24th the Governor-General signed a proclamation lifting the state of emergency in five administrative divisions of Nigeria and in the urban area of Enugu. The emergency powers remain in force in eight other divisions. The emergency was declared on February 15th after disorderly protests against the introduction of school fees.

Prohibited Immigrants

Mr. Dingle Foot, the Labour member of Ipswich, is moving, under the ten-minute rule in the House of Commons, a bill which would confer on anyone declared a "prohibited immigrant" in any British territory the right to appeal against such a decision to an advisory committee set up by the Colonial Secretary. The Bill arises out of a number of instances recently (and the number seems to grow each year) of people who have been banned from certain British territories. In particular East and Central Africa have been involved. The

most notorious case recently (and referred to by Mr. Foot) is that of Mr. Basil Davidson, a left-wing (but strongly anti-Communist) writer and journalist. Mr. Foot said it was no answer to declare that these decisions to prohibit persons from territories had the approval of the Governor in Council. "There is no reason why we should tolerate a form of McCarthyism merely because it appears under the Governor's hand. He concluded: "These proposals are designed to give effect to the elementary principle of justice that a man shall not be condemned unheard and without knowing what it is that is alleged against him. These are principles we certainly accept in this country. They ought to be equally accepted in every territory for which we in this Parliament are responsible." Mr. Foot's motion, has the backing of Mr. James Johnson (who has concerned himself particularly with Central African Affairs), Sir Leslie Plummer, Mr. Hayman, Mr. Anthony Wedgewood Benn and Fenner Brockway.

India's Largest Insurance Company At Your Service

The
New India Assurance
 Company Limited

SOLE REPRESENTATIVE IN THE UNION OF SOUTH AFRICA
RUSTOMJEE JALBHAY RUSTOMJEE
 140, Queen Street, DURBAN.

FOR SERVICE AND SECURITY
 CONSULT US FOR
EVERY TYPE OF INSURANCE

P.O. Box 1610.
 Residence: 111 Eleventh Avenue,
 DURBAN.

Phones:
 Office: 25845
 Residence: 36413.

Would England And India Give A Lead?

By VINOBAJI

AN English friend, Shri Horace Alexander, is present here. He was a close friend and associate of Mahatma Gandhi and has a special concern for world peace. We had a discussion this afternoon. Here I want to take up one of the questions and answer it more fully. Though most of the listeners are villagers it is only proper for me to discuss this question here because the villagers are doing a great service to the cause of world peace through gramdan and shanti sena.

The question was, what can India and England do for world peace? Some one country must take a courageous step for the sake of world peace. That step is to free itself from the bondage of armaments—a step which is not contrary to reason. Such a country will not have to concern itself with what other nations are doing, it will have to take a unilateral action on its own strength. I think that there are two nations which can take this action, if they have the courage. It is within the realm of possibility, of course, if God wills, that any other nation may take such an action, but I have my faith that either India or England can do this. I have hope that India will free itself from the bondage of armed forces, because such an action is in consonance with India's cultural tradition. My hope in England lies in my belief in its inner moral strength.

Some people say that England is a second-rate power. My idea is different. There is no nation stronger than England. Wealth and arms alone do not give strength. When England took the step of releasing its hold on India, its moral strength grew. I see England's moral strength in the Suez affair. The Conservative party was in power and it attacked Egypt, but the people made an effective protest against this outrageous action of its government. I consider this protest action very important; the actual action of the Government in Egypt I do not consider of much importance. I knew such a Government would not stay for long. England's action in India was a sign of strength, and in the history that is still to be written, it will be judged a glorious action of which England can be as proud as India is of her non-violent struggle for independence. As a result of the non-violent movement the relationship between the people of England and India has deepened. England knows what war is, what it requires in national effort, and therefore I believe that England has the strength

to liberate itself from armed forces.

What is the basis of my hope in India? Although India looks like one country, it is really a continent like Europe. That there is one Government is an amazing fact. China is also old and large, but China has not so many divisions. Only Europe can be compared to India, having so many linguistic groups. Yet in Europe, where there is a separate language there is a separate country. In Europe there is also an affinity between the languages, and there is only one script. I know French and am learning German, and I think it should not take a Frenchman more than 15 days to learn German and vice versa. Tamil, Hindi and Kannada have different scripts, yet in spite of this they are part of one country. In Europe there are so many states even when there is no Himalaya to separate them such as Tibet from India. The languages are different and consequently the people think that they are different—not only that, they fight one another. There have been two major wars in our living memory. They even seem sorry that there are no natural boundaries. So the Magino Line and Seigfried Line were built.

Because of this unity in diversity we can say that there is non-violence in India's blood. Europe, of course, is politically more advanced, but India's strength is such that it can disarm. Even when India was a great Power it never attacked any other country—the strongest of India's kings never thought of attacking his neighbouring country. Another important thing is that the teaching of the Buddha went from India to China, Japan and other countries but never was it preceded by trade or the sword. There is no other example of this in history. This shows India's true nature.

(To be continued)

BOOKKEEPING IS NECESSARY TO COMMERCIAL SUCCESS: 48 years of successful educational service by the School of Accountancy guarantees to build careers by home study methods. Write for the FREE BOOK "The Direct Way to Success" which gives details of the course. THE SCHOOL OF ACCOUNTANCY. P.O. Box 4592 (ZD) Johannesburg or P.O. Box 1865 (ZD) Durban.

R. VITHAL

Bookkeeping, Writing up Sets of Books, Balance Sheets, Income Tax Returns.

Contact No. 12 Barklys Arcade, 38 Market Street, Co., Diagonal & Market Str. Johannesburg. Phone 33-1654.

Phone 34-1349

P. O. Box 1549.

MASTER BROS.

(PTY) LTD.

WHOLESALE MERCHANTS & DIRECT IMPORTERS

HOUSE FOR KEEN CASH PRICES

33 West Street, JOHANNESBURG.

Cable & Tel. Add. HARGVAN.

Phone 29368

P. Hargovan & Co.

(Pty.) Ltd.

Earthenware Pickle Jars 3 Gallons 12, 6 each F.O.R. Durban
Fresh First Grade Green Ginger 1/2 per lb. " " "
Fresh First Grade Garlic 2/- " " "

Cash with order only.

P. O. BOX 1250.

155/7 Warwick Avenue
DURBAN.

We have pleasure in announcing to the general public that we are now specialising in Indian and Pakistani goods. The following are only a few of the many wide range of lines we offer:

CAROM BOARDS

Ordinary Rubber Cushion	£5	5	0
" Nickle Corner	£4	4	0
Two-In-One Carom Draft Board—			
—Rubber Cush.	£5	15	0
" " " Nickle Corner	£4	15	0

ALL WITH STICKER And MEN. TETS COMP.

AGARBATTI

Gateway of India—Tins 6 Tola 10/6 Each; 3 Tola 5/6
Three Roses " 6 " 9/- " 3 Tola 4/6
Lata Mangeshkar " 4 " 4/6 " ;
3 Jyothi 1/6 Each.

India: Steamer Brand No. 444—8,6 Doz.

Pakistani: " " No. 444—6/6 Doz., No. 10 16/6 Doz

Pakistani: Captain 27/6 Doz., Mysore Soogandh 24/- Doz.

Pakistani, Rose 24/- doz.; Darbar 37/6 doz.;

Meelat 37/6 doz.

Also wide range of Sarees, Glass and Plastic Bangles, Immitation Jewellery, Clocks, Toys, Games, Novelties, Radios and Electrical Goods.

A. K. HOOSEN & SONS,

116 Queen Street. Phone 27349. P.O. Box 2168.
DURBAN.

India Letter

(From Our Own Correspondent)

20 Feared Dead In Karachi Refugee Riots

TWO persons were killed and forty-four injured were groups of over 5,000 infuriated refugees and Pathans fought each other in a pitch battle in the refugee colony six miles from Karachi for six hours early on Wednesday morning.

A dusk-to-dawn curfew was imposed this evening for three days in the refugee colony after these bloody riots, described as the worst since the post-partition disturbances.

Unofficial reports put the number of deaths to twenty and injured over 200. The report said people were dragged out of their homes and done to death outside the locality.

A ban on assembly of more than four persons has also been imposed in the area for three days.

An inquiry has been ordered into the cause of the riots.

The rioters, it is reported, broke open and set fire to houses and knifed women and children in a frenzy which lasted hours.

Pakistan's Interior Minister Mir Gulam Ali Talpur, told the National Assembly that some weapons used by the rioters have been seized.

Twenty-seven persons have been arrested so far.

Student Riot In Patiala

The police fired 25 tear gas shells and used force to disperse a crowd of College students outside a local cinema on Wednesday afternoon.

The students were staging a demonstration to press their demand for certain concessions in cinema rates.

Eight student leaders, including office bearers of the Mohindra College Council, were taken into custody.

According to the police the students started throwing bricks at the cinema and the situation became tense.

A police officer said that the action of the students amounted to virtual rioting. Representatives of students alleged that the police made a brutal lathi-charge which was quite unwarranted and uncalled for. They alleged that the policemen dragged their leaders by their locks. The police denied these allegations.

The situation continues to be tense. More truck loads of police have been called.

179 Blasted To Death In Asansol Mine Disaster

At least 179 miners were blasted to death in an explosion 2,000 feet below ground in the Chhinakurie Coalliery near Calcutta at about 10 p.m. recently.

Seventeen survivors were picked up by rescue squads and sent to hospital. One of them died later, bringing the death roll in the worst mine disaster in India in possibly twenty-three years to 180. Three others are in a serious condition.

At the time the blast occurred, 196 men, including an

assistant manager and two supervisors, were working in two pits.

Rescue operations were launched immediately and the Chief Inspector of mines posted at the reserve operation station in Jharia rushed to the colliery.

The operations had to be abandoned as the flames and smoke released by the explosions threatened to overwhelm the rescuers.

The sub-Division Officer said that there was little doubt that as many as 179 had perished. The one question then was to rescue their bodies.

Technology Institute For Bombay

A team of United Nations experts has arrived in Bombay to help set up the Indian Institute of Technology for the Western Region—second of the four planned by the Indian Government. The first is at Kharagpur in West Bengal.

The Bombay institute when completed will have 2,000 resident students and will be the biggest and the most upto date in Asia.

Another institute of technology is to be set up in Kanpur in North India.

MISS TEHMI SORABJEE RUSTOMJEE

has pleasure in announcing that she has been appointed as

Agent for:—

NATIONAL MUTUAL LIFE ASSOCIATION OF AUSTRALASIA LTD.

(INCORPORATED IN VICTORIA, AUSTRALIA.)

ESTABLISHED 1869

A LIFE POLICY WITH THE NATIONAL MUTUAL ENSURES ABSOLUTE SECURITY WITH GOOD BONUSES

Please write or inquire for further particulars:

106 Mansfield Road, DURBAN.

P.O. Box 476.

Telegrams & Cable: "SORABTEM."

Telephones: 47888.

47453.

તમારાં નાનાં સંકુચિત વર્ણન
આથી બહાર આવે, નાના
સંબંધોથી પર બને અને જે
મહાન યુગમાં તમે રહો છો
એનો વિચાર કરો. તમારી
જાતને મહાન બનાવવા પ્રયત્ન
કરો, કેમ કે આ યુગ આવી
મહાત્માની અપેક્ષા રાખે છે.
પં. જવાહરલાલ.

પુસ્તક પદ મું—અંક ૧૦

તા. ૧૪ માર્ચ, ૧૯૫૮.

છુટક નકલ પે. ૪

વિશ્વ શાંતિ માટે ભારત તથા ઇંગ્લંડની આશા શા માટે ?

મારી સાથે એક અંગ્રેજ ભાષ છે જેઓ પુછે છે કે; "વિશ્વ શાંતિ માટે અથવા ગ્રેમ તથા ભાષ ચારો વધારવા અને વિશ્વમાંથી લશ્કર ઓછું કરવા હિંદ અને ઇંગ્લંડ શું કરી શકે છે."

તેમને જે જવાબ આપ્યો તે વિસ્તારથી અહીં આપું છું. વિશ્વ શાંતિ માટે કોઈ કે હિંમત કરવી જ પડશે અને એ જુદીથી વિરૂદ્ધ નહી હોય. તે હિંમત એ કે એક પગલુ બધા કરતાં આગળ વધી પોતાનું સૈન્ય વિસર્જન કરે. બીજા શું કરશે એની રાહ ન જોય. આ હિંમત કોઈ કે કરવાની છે અને મને વિશ્વાસ છે કે તે કરી શકે તેવા બે દેશ છે એક હિંદ અને બીજું ઇંગ્લંડ. કદાચ ભગવાનની ઇચ્છા હોય તો કોઈ ત્રીજોજ દેશ પોતે જોખમ એટીને અહિંસાનો માર્ગ લે પણ ખરો.

પણ મારી જુદી મને કહે છે કે; ઉપલા બે દેશો એને માટે યોગ્ય છે.

આ વિશ્વાસ માટે કારણ છે. ભારતની સમૃદ્ધતા એજ પ્રકારની છે અને ઇંગ્લંડ માટે આશા એથી અધિક છે કે ત્યાં એક આંતરીક સામર્થ્ય છે. ટેલકાક કહે છે ઇંગ્લંડ હવે ખલાસ થયું છે. પશુ માઈ એમ માનવું નથી. મારી દ્રષ્ટિએ ઇંગ્લંડ જેવો શક્તિશાળી દેશ બીજો નથી. સૈન્ય બળ અને ધન એ બેજ કંઈ શક્તિઓ નથી. ઇંગ્લંડ પાસે સૈન્ય છે પણ ધનમાં તે પાછળ પડવાથી આને પછાત દેશો સાથે યદ્ય મુદ્દો. છતાં આ યુગમાં ભારત ને સુકતી આપી એને એક બારે મોટું મર્થ્ય કયું છે. આથી તેની નૈતિક શક્તિ વધી છે. આ નૈતિક શક્તિનું દર્શન કરી યુદ્ધ ન્યારે મોસર પર હુમલો તો કયો પણ પ્રજના બળથી પાછા પગલા બધો. ઇંગ્લંડમાં બે પક્ષો છે. એક જુનો બીજો નવો. જુના ના હાથમાં સત્તા છે. આ સત્તાએ કુમસો કયો પણ નવા પક્ષે તેનો વિરોધ કયો અને પગલુ પાછુ ખરવું પર્યું. આ વાતને આપણે મહત્વ આપવું જોઈએ. ઇંગ્લંડની સરકારને બહુ મહત્વ નથી આપતો. એ જમા નો બહુ નહી રહે. એ એક જુનો પ્રવાહ છે દિવસે દિવસે સુકાતો ભય છે. ભારત પરનો કબજો ઓડીને ઇંગ્લંડની પ્રજાની વૃત્તી નિતીવાન યતી મધ છે. આની હિમંત ઇતિહાસ

કાર કરશે. પણ ભારતમાં ગાંધીજીના નેતૃત્વ નીચે લડત શરૂ થઈ અને હિંદ આઝાદ થયુ છતાં ઇંગ્લંડ અને ભારત વચ્ચે ગ્રેમ સંબંધ ચાલુ રહ્યો છે. આ માટે નેટલો ગર્વ ભારતને છે તેટલો ઇંગ્લંડને પણ છે. કેવી રીતે યુદ્ધને સારી રીતે ચલાવાય એની માહિતી અંગ્રેજોને છે. આથી જ સેના સુકત થઈ યુદ્ધને નિવારવા કટી બદ્ધ થઈ તે દુનીયાને ઉમારી પણ થઈ છે. અમારી ઇંગ્લંડ પાસે આજ આશા છે.

લીન લીન લાપી એક દેશ

હવે ભારતની વાત. ભારત જેવા માં તે એક દેશ દેખાય છે, પણ ખરૂ જેતા તે દેશોનો એક સમુદ્ધ છે. જેમ યુરોપ એક ખંડ છે તેમજ ભારત પણ એક ખંડ કહી શકાય, કે જેમાં બીમ બીજ અનેક ભાષાઓ છે. આ બનાવ દુનિયાના ઇતિહાસમાં અદ્વિતીય છે. ચીન પણ ઘણો મોટો અને પ્રાચિન દેશ છે, પણ હિંદુસ્થાનની જેમ અનેક વિકસીત ભાષાઓ ત્યાં નથી. હિંદની ભાષામાં હજાર બારસો વર્ષ જુદું સાહિત્ય પડ્યું છે. એક બીજાની ભાષા કે લીપી એક બીજા ભણતા પણ નથી હોતા, એવી જ ભિન્ન ભિન્ન ભાષાઓ યુરોપમાં પણ છે પણ તેઓની લીપી એક છે. છતાં આ પ્રત્યેક ભાષાનો દેશ જુદો જુદો છે.

૧૦-૧૨ દીવસમાં એક દેશની વ્યક્તિ બીજા દેશની ભાષા ત્યાં શિખી શકાય તેમ છે. આવી પરિસ્થિતી અહિં ન હોવા છતાં હિંદ એક દેશ રહ્યો છે. આ દેશની વચ્ચે મોટો હિમાલય પણ આડો નથી, કે જે તેમને અલગ કરી શકે. ક્રમત ભાષાને કારણે તે દેશ અલગ થયો છે. અને આપસ આપસ માં યુદ્ધો કર્યા છે. આ કારણે જ બે બે મહા યુદ્ધો થયા. એ લોકોને દુઃખ છે કે કોઈ મોટો પર્વત તેઓની વચ્ચે હોતો નથી. આથી એકે "એંગ્લો લાઇન" અને બીજાએ "સિમ ફ્રિડ લાઇન" ઉભી કરી છે.

અમારી એકતાનું કારણ એ છે કે અમારા લોકોમાંજ અહિંસા ભરી છે. રાજનૈતિક દ્રષ્ટિએ યુરોપ હિંદ કરતા જુદો દેશ છે. ભારતની આવી વિશેષતાઓને કારણે આપણે તેની પાસે આશા રાખી શકીએ છીએ કે તે સૈન્ય બળને ઓછું કરી નાખે. હિંદુ સ્તાન ન્યારે મુખ્ય બળ ધરાવતું હતું ત્યારે પણ કોઈ પણ ભારતના રાજ્ય એ બહાર આક્રમણ નથી કયું. આ ધણી મહત્વની વાત છે. ચીન તથા જપાનમાં હિંદુ યુદ્ધ ધર્મ તથા અથવા તરાજુથી નથી ફેલાયો, કેવળ ગાન, અને ગ્રેમના બળથી તે ફેલાયો છે. આ ઘટના આપણે કહિં રહી છે કે; હિંદનો સ્વભાવ કેવો છે.

આઝાદીની લડત પણ ગાંધીજી અહિંસાથી લડવા અને તેમ છતાં તેમને હમેશા કષ્ટા કયું કે હું અંગ્રેજોનો મિત્ર છું. જે અંગ્રેજોએ ઘણાને વરસો સુધી જેલમાં પુર્ણો છતાં તેમની તરફ આપણા મનમાં કડવાસ નથી રાખી આને ભારત અને ઇંગ્લંડ મિત્ર રહ્યા છે. અંગ્રેજ ભાષા આ દેશમાંથી ન જવી જોઈએ એમ કહેનારા પણ આ દેશમાં પડ્યા છે. એ જરૂરી છે કે સમસ્ત દેસની એક રાષ્ટ્ર ભાષા હોય. જેથી સમસ્ત દેશ એક બીજાના વિચારો જાણે અને ફેલાવે. આથી હિંદી ભાષા

રાષ્ટ્ર ભાષા તરીકે રહેશે અને અંગ્રેજ બીજી ભાષાઓ જેમ રહેશે.

ભારત સૈન્યથી મુક્ત નથી થતું કારણ અહિંસાની જે શક્તિ એનામાં છે એનું એને બાન નથી. અને તે પોતાને નિર્બલ માને છે. આથી તે શસ્ત્રોનો ત્યાગ નથી કરી શકતું. આ દુર્બલતાનું કારણ ઇંગ્લંડની ભેટ છે. એમાં આપણો પણ થોડો દોષ છે જ, ઇંગ્લંડનો દોષ એ કે ભારતને બળજ બરીથી શસ્ત્રહિન બનાવી તેના પર યુદ્ધની લાઈ હતી. અને આ બધું ચક્ષુના જોરથી કરવામાં આવ્યું હતું આથી લોકોના મન પર શસ્ત્રનું મહત્વ ઠસી ગયું છે. બીજી દ્રષ્ટિથી જોઈએ તો આ બળજબરીથી લઈ લેવાએવા શસ્ત્રોથી ભારતને લાભ થયો કે તેમને મહાત્મા ગાંધી જેવા નેતા મળ્યા અને અહિંસાનો દુનિયાએ પ્રતાપ જોયો. અને વમર શસ્ત્ર લડીને આઝાદી પ્રાપ્ત કરી લોકોને શસ્ત્રનું બળ આત્માના બળ કરતા વુચ્છ છે એ બતાવ્યું. ભારતે એમની પાછળ ચાલવાનો પ્રયત્ન કર્યો. પણ ગાંધીજીની ઇચ્છા મુજબ તે બળવાનની અહિંસા સંપ્રથું ન બની અને દુર્બળોની અહિંસા બદ્ધ થઈ રહી. આથી આને આપણે આ રિયલિટમાં છીએ.

આપણી શસ્ત્ર વાસના

ભારતમાં ક્રમત નહેરું રાજ્ય હેત તો સેના જરૂર જોઈ શકે પણ જેવો આ સવાલ ધારાસભામાં ઉઠાવાય છે કે; તેનો સખત વિરોધ બીજા સભ્યો કરે છે. બધા જાણે છે કે એટમ અને હાઇડ્રોજન બોમ્બ સામે શસ્ત્ર બળ સાવ નફકાયું છે. છતાં શસ્ત્રો પાછળ બધા દેરાન છીએ. આપણા ભયથી પાકીસ્તાન અને પાકીસ્તાનના ભયથી આપણો ચક્ષુનો જમાવ કરે જઈએ છીએ.

આ સામે અમે હવે ગ્રામજન અને તેની સાથે શાંતિ સેનાની ચળવળ શરૂ (અનુસંધાન માટે જુઓ પાનું ૬૫)

“ઇન્ડિયન ઓપિનિયન”

શુક્રવાર તા. ૧૪ માર્ચ, ૧૯૫૮.

મોરકલની ધરપકડ

માનવ હકકોપરના દક્ષિણ આફ્રિકાની સરકારના હિંસક આક્રમણથી આ દેશની પ્રજા હવે ટેવાઈ ગઈ છે. મોરકલ અને ખીબા બે કલડ પાદરીઓની ધરપકડ કરવામાં આવી છે. આ ત્રણે પાદરીઓ ડચ રીફોર્મ ચર્ચની માલીકીની જગા માં પાદરીપણ કરવા ગયા હતાં તેથી ઇલાયદાપણના કાયદાનો તેઓએ ભંગ કર્યો ગણી તેમને પકડવામાં આવ્યા છે. આ એક ગંભીર બનાવ છે. મી. મોરકલ પહેલા ડચ રીફોર્મ ચર્ચના પાદરી હતાં. પણ તેઓએ જ્યુ કે ત્યાં તેમનું ભેઈએ તેટલુ માન સત્યવાતું નહોતું આથી જુદા થયા. આ તેઓના પગલાથી ડચ રીફોર્મ ચર્ચે તેમને પાદરીનો હકક છીનવી લીધો અને ખ્રિસ્તના સંદેશને ફેલાવવાનો અધીકાર પણ લઈ લેવામાં આવ્યો. ત્યાર પછી તેઓએ પોતાની માનસીક શાંતી માટે ડચ રીફોર્મ ચર્ચમાંથી છુટા થઈને એક ખીબા નવો કલડ પંથ પોતાના ઉપરી પણા નીચે શરૂ કર્યો.

પ્રેસના હેવાલોપરથી જણાય છે કે, આ પંથને ઘણા આવકાર મળ્યો છે. આ સત્ય હોય તો કલડોને તેમને સાથ છે એ સિદ્ધ થાય છે. આમ હોવા છતાં દેશના કાયદા સુજબ ઇલાયદા પણાનો ભંગ કરી તેઓ સત્તાના ગુન્હેગાર બન્યા છે. ઇલાયદા-પણાની ગલી-છતાં પુરવાર કરવા પોલીસેએ તેમની તરત જ ધર પકડ કરી હતી.

આ દેશમાં ઘણા સમયથી એવો રીવાજ ચાલ્યો આવે છે કે અત્યુક ભાગોમાં પાંચ માઈલના ઘેરાવામાં જે એક ચર્ચ હોય તો ત્યાં બેસી ચર્ચ ન હોવું જોઈએ. પણ મોરકલનો બનાવ જુદો જ છે. તેઓ કેલ્વનીસ્ટ પંથના છે. એ પંથ પણ ડચ રીફોર્મ પંથના આદર્શોને માને છે. પણ મી. મોરકલની જુલ એ છે કે એક તો તે કલડ છે અને તેમ છતાં તેઓ ગોરા પાદરી ના વર્ચસ્વ નીચે ન રહેતા માથુ ઉંચું કરી પોતાનો સ્વતંત્ર પંથ સ્થાપે છે. આથી જ ડચ રીફોર્મ ચર્ચે તેમને અમાન્ય ગણ્યા છે.

આ કેશ ન્યાય કચેરીમાં ચાલ્યો ત્યારે ન્યાયાધિશે કહ્યું કે; ડચ રીફોર્મ ચર્ચ ઇન્ડિયન છે કે કલડોનું ચર્ચ જુદું હોય પણ તેનો અર્થ એ નથી કે; કલડ ઉપરનું ગોરાનું પ્રભુત્વ ન હોવું જોઈએ. પંથનો ઉપરી ગોરા જ હોઈ શકે. મોરકલે આ નીતીનો ભંગ કર્યો છે અને તેથી જ ડચ રીફોર્મ ચર્ચ તેને આવકારતી નથી.

જો ડચ રીફોર્મ ચર્ચ આ બનાવ વિશે યુગી રહેશે તો દુનીયા માનશે કે ચર્ચ સત્તાધિશેને સહકાર આપે છે અને પોલીસ રાજ ધર્મક્ષેત્રમાં પણ પ્રવેશ્યું છે. અને તે પોતાના સત્તાના કડક પંક્તના ભયથી લોકોને ચર્ચોમાં પરાણે ભેડે છે. આ વિશે વધુ કહી શકાય કે; ડચ રીફોર્મ ચર્ચ કલડોને આધ્યાત્મિક રીતે શુભામ રાખવા માગે છે, એટલે કે આધ્યાત્મિક ક્ષેત્રમાં પણ તેમને સ્વતંત્રતા નથી. આ જોતા આ ખીના વધુ ગંભીર બને છે. અમે માનીએ છીએ કે; ડચ રીફોર્મ ચર્ચે રાજ્યથી અલગ થઈ સત્યને રસ્તે આનો ન્યાય કરવો જોઈએ. જો તેઓ તેમ નહિ કરે તો ડચ રીફોર્મ ચર્ચ પરથી પ્રજાને વિશ્વાસ એછો થઈ જશે. ડચ રીફોર્મ ચર્ચે હમેશા જણાવ્યું છે કે; તેઓનો આદર્શ છે કે જે કાંઈ ગોરા માટે છે તેજ ખીબા રંગો માટે હોવું જોઈએ.

દુઃખ નિવારણનો મુખ્ય માર્ગ વિનોબાજી

આજ કાલ દુઃખ નિવારણ કરવા માટે અને સુખ મેળવવા માટે દુનીયામાં ભાત ભાતના અને ભાત ભાતના સાધનો નિર્માણ કર્યાં છે. પણ તે સુખ શાધનો નથી. શાખા-પાંડિત્ય છે. એની મૂળ રીત ભગવાન બુદ્ધે બતાવી. તેઓએ કર્ણાથી દુઃખનું નિવારણ કરવાનું સુબંધ્યું. તેઓએ એ પણ બતાવ્યું કે તૃષ્ણા વધતાં દુઃખ પણ વધે છે આપણે તૃષ્ણા વધારી અને તૃષ્ણાની પુલિંના સાધનો પણ વધાર્યો તો પણ પ્રશ્નનો ઉકેલ નથી થયો. એથી તૃષ્ણા અને એછા સાધનોમાં જે દુઃખ હતું તેટલું જ દુઃખ વધુ તૃષ્ણા અને વધારે સાધનોમાં છે. આમા કંઈ પણ ફરક નથી પડ્યો. તૃષ્ણા નિવારણના સાધનો વધ્યા અને સાથે સાથે તૃષ્ણા વધતી ગઈ અને તેથી પ્રશ્ન નિરાકરણ નથી થતું.

જે સુખ યા દુઃખ પહેલા એછા સાધનોથી આપણને મળતું હતું તેજ આજે વધુ સાધનોથી મળે છે. કારણ ત્યારે તૃષ્ણા એછી હતી. તેને તેને પુષ્ટ કરવાના સાધનો એછા હતાં. આજે તૃષ્ણા વધી છે તેને પુષ્ટ કરવાના સાધનો પણ વધ્યા છે.

પહેલાના જમાનામાં પુત્રને દરીયા પાર કે પરદેશ માં મોકલતાં તો ૬ મહીને પત્ર મળે એવા સાધનો હતાં. આથી ત્યારે ૬ મહીને જો પુત્રનો પત્ર ન આવે તો માગા પાપ દુઃખી થતા. આ જમાનામાં ૬ દિવસે પત્ર નથી આવતો તો પિતા માતા દુઃખી થાય છે. અને કદાચ બાવીમાં છ કલાકમાં જવાબો મળતા થશે એવા સાધનો થશે તો છ કલાકે પત્ર ન આવતા પિતા માતા દુઃખી થશે જ. તો દુઃખ કરવામાં કે ચિંતા કરવામાં કાંઈ ફરક નથી પડતો. બદલે આ એમાંથી નવી યા જુની રીત પસંદ કરવાની હોય તો જુની પસંદ કરવા જોઈએ છે. કારણ એથી ધીરજ કેળવાય છે, આજના નવા સાધનોથી માનવમાં ધીરજ નથી રહી. ધીરજ ન હોવાને લીધે દુઃખ

માં વધારો જ થાય છે. અને તેમ કરી મનની શક્તિ ક્ષીણ થાય એવા સાધનો આ જે નિર્માણ થયા છે. તૃષ્ણા પુષ્ટ કરવાના સાધનોએ માણસને સંતોષ નથી આપ્યો બદલે વધુ તૃષ્ણા આપી છે.

આથી દુનિયા સામે આજે એક મોટું દુઃખ છે. ધીરજ ન હોવાથી ક્યારે શું થશે એની ચિંતા અને ચિંતામાંથી દુઃખ વધી રહ્યા છે. આથી આજની દુનીયાની સમસ્યા પહેલાની દુનીયા કરતા વધુ ગંભીર છે. ઉપાય આનો ફક્ત એકજ છે કે શાંતી સ્થાપન કરવાની રીતો અને સુખ ના સાધનોની મર્યાદા હોવી જોઈએ.

હીંદ સ્ટીલ ઉદ્યોગની સુવર્ણ જ્યંતી ઉજવે છે

ગુલા માસની તા. ૨૭મીથી જન્મરોજી પુરતું સ્ટીલ કારખાતું પોતાની સુવર્ણ જ્યંતી એક અઠવાડિયા માટે ઉજવી રહ્યું હતું. આ કારખાતું ૧૯૦૮ માં સ્થપાયું હતું જન્મરોજી ત્યારે કલકત્તાથી ૧૫૦ માઈલ દુર એક સેક્ટોરી નામે એજાખાતું નાનું ગામ હતું જન્મરોજી નવરાજી તાતને હરતક ત્યા સ્ટીલ ઉદ્યોગ શરૂ થતા આ નામ ફેરવી જન્મરોજી રાખવામાં આવ્યું હતું.

હજારો દેશના ખીબા ભાગોમાંથી આવેલા મેખાનોમાં વડા પ્રધાન નહેરુ પણ જન્મરોજીમાં આગેસ હતાં.

તાતા ફેક્ટરીના સ્ટીલનું ઉત્પાદન બેવડું કરવા માટે નવું સ્ટીલ પ્રોજેક્ટ કે જેનો ખાવ ૧૨,૦૦,૦૦૦,૦૦૦ યાપ તે શરૂ કરવામાં આવ્યું છે.

પંડિત નહેરુએ જાહેર સભાને સંબોધતા જણાવ્યું હતું કે, કામદારો એ ભાગીદારીની ભાવના રાખી દેશના ઉદ્યોગને ખીલવવામાં મદદ રૂપ બનવું. અમેરીકા અને રશીયાની જેમ હીંદપણુ ઉત્પન્ન વધતા પોતાની આબાદી શાંપી શકશે. ૧,૦૦૦,૦૦૦ લોકોએ તેમને સાંભળ્યા હતાં.

જન્મરોજી તાતાનું બાવળું ઉધાડી મુકતા નહેરુએ જણાવ્યું કે આજના હીંદને બાંધનારાઓમાં તેઓ પણ એક હતા. દેશ આજે પાંચ વર્ષની યોજનાએ ઘડી તેને ખીલવવા ઇચ્છે છે. પણ જન્મરોજીએ તો તે વર્ષો પહેલા પોતે જ શરૂ કરી હતી અને ખીલવી હતી.

વિજ્ઞાનીઓ અને સંતો

જ્વાહરલાલ નહેરૂ

ભારત એક ગરમ યુદ્ધ છે. ધણી બધી બાબતોમાં આપણે હાર મત ધારણ કરીએ છીએ. ક્યારેક તો, એકેક દહાસ વરસ પહેલાં પ્રચલિત હશે એવી કાંઈ રીતે આપણે વર્તીએ છીએ. ક્યારેક એ સાચું હશે, ક્યારેક ખોટું હશે, પણ આપણે તે હજી એ રીતે વર્તીએ છીએ. ઇતિહાસની દરેક સદી ભારતમાં એક યા બીજી રીતે આજે પણ નજરે પડશે. હેલામાં છેલ્લી ટપની વૈજ્ઞાનીક પદ્ધતિઓની અને આપણી વૈજ્ઞાનીક શોધખોળોની વાતો આપણે કરીએ છીએ. તે છતાં આપણું કેટલુંક વર્તન વિજ્ઞાનથી ઠીક ઠીક વેચણું હોય છે. આપણી બધી ગણકાલોને બોલે આપણી ઉપર છે, આપણી આજ ઉપર છે, અને આપણી આવતી કાલ ઉપર પણ એવું દખાણુ આવે છે; ને તે છતાં આજ અને આવતી કાલ આપણને પલટાવે છે, આપણી પર અસર કરે છે. હું પાઈ છું કે અમુક અંશે તો ઘણાખરા દેશ માટે આ વાત સાચી હશે. પણ ખાસ કરીને આ દેશમાં, જ્યાં એક અતિ લાંબા હુતકાળનું ધીરવ ને તેને બોલે આપણને મળેલાં છે ત્યાં, આ બાબત બહુ સ્પષ્ટપણે દેખાય છે. જૂતકાળના અનુભવમાંથી આપણે લાભ મેળવીએ છીએ, અને તેના બોળથી આપણે થોડાઘણા બેવડ પણ વળી જઈએ છીએ. તેમ છતાં આપણે વિજ્ઞાનની દુનીયામાં જીવીએ છીએ, આપણે વિજ્ઞાનનાં સંતાનો છીએ.

આપણી વિજ્ઞાન-મહાસભામાં અગાઉ હતા તેના કરતાં ઘણા વધુ વિભાગો આજે છે. પણ મને યાદ કરે છે કે, માનવીના મનની ને માનવીના આત્માની આંદીકુડીઓમાં હોડા ઉતરે એવો એકાદ વિભાગ આ વિજ્ઞાન-મહાસભામાં ક્યારે સ્થપાયો? અને વિજ્ઞાનીઓને એ પ્રયાસ સફળ થશે કે કેમ? કારણ કે વિજ્ઞાનની સિદ્ધિઓ તથા સાચી રીતે વિચારતાં થવાની માનવ-મનની શક્તિની વચ્ચે ઘણું અંતર પડી ગયું છે. જેટલે બધા વિજ્ઞાનીઓ પોતે પાવરધા હોવા છતાં ધીમે ધીમે જ્ઞાનીઓનું ડહાપણુ થોડું ફેળવે, સંતાની અનુકરણ પણ થોડી ફેળવે. હજી સુધી તો વિજ્ઞાને સંતો-જ્ઞાનીઓની વાતોને પોતાના ક્ષેત્ર અંદરની મણી નથી. તે છતાં હકીકત તો એ છે કે ડહાપણુની સારા પ્રમાણમાં જરૂર પડે છે—માત્ર વિજ્ઞાની શોધખોળોને સિદ્ધિઓની જ નહિ. દ્રવે કદાચ વખત એવો આવ્યો છે કે એ દ્રષ્ટિએ કાંઈક થશે નહિ તો કદાચ બહુ મોટા વિનાશ આવી પડશે.

આપણે આ જ્ઞાનોમાં ભારતમાં જેવી વ્યક્તિઓને અનુભવ પામ્યા છીએ કે જે વિજ્ઞાનીઓ નહોતા પણ જેમની ભોળાનાં મન અને લામણીઓ ઉપર યોગ્ય પ્રકારની પ્રવચન છાપ પડેલી હતી. એવા એક હતા માંધીજી, એક અજબ માનવી, એમની પોતાની રીતે એક વિજ્ઞાની પણ ખરા—માનવીનાં મન અને હૈયાના પ્રયોગો કરનારા. હજી આજે પણ એક સૂક્ષ્મકડી પુરૂષ પમણા ભમણુ ક્યાં કરે છે અને આપણા બધાથી નિરાળા તરી આવે છે. આપણે પ્રધાન મંત્રીઓ હોઈએ, કે રાજ્યપાલો કે ઉપકુલપતિઓ કે બહુ હયા હોદ્દાવાળા માનવીઓ હોઈએ; પણ કોણ જાણે કેમ વિનોબા જેવા માનવીની સન્મુખ આપણે સહુ ક્યારેક બહુ વામણા લાગીએ છીએ. એ વિનોબા અતિ વિદ્વાન પુરૂષ તો છે જ, પણ એમનો તેજસ્વી ગુણ તો છે એમની અનુકરણ. આપણે નજરે નેહીએ છીએ કે ક્યારેક એ એક જ ગુણ આપણા તમામ જ્ઞાન-જંડારોના કરતાંયે કેવો ચઢી જાય છે.

[મદ્રાસમાં મળેલી ભારતીય વિજ્ઞાન-પરિષદમાં કરેલા બાષણમાંથી]

આજે પણ માનવ ખરીદાય છે

આ વખતના મારા લંડન-પત્રમાં વાંચકોનું ધ્યાન હું લીસબોનના કેપ્ટન એચ. ગાલ્ફીયો કે જેઓ ૬૩ વર્ષના છે અને જેમના પર પોર્ટુગાલના પ્રમુખની બદખોષ કરવાનો આરોપ મુકી સાત વર્ષ સુધી જેલમાં તપાસની શિક્ષા ભેગા પુરી રાખવામાં આવ્યા હતાં તેમની તરફ દોરવા હમણું છું. ૧૯૪૭માં તેઓએ એક હેવાલ પ્રસીદ્ધ કર્યો હતો અને ૧૯૫૧માં આન્ડો-રેજીસ્ટર પક્ષને તેઓએ આપેલા સહકાર એ તેમની ધરપકડનું કારણ જણાય છે. (આજે તેમનું આરોગ્ય પણ ખંડીત થયું છે) તેમના હેવાલને ઘણા મોટા ભાગ આજે ઉપયોગી થશે. હેવાલ બધો પ્રસીદ્ધ નહોતો થયો પણ થોડા ભાગ વિરૂદ્ધ પક્ષે પોર્ટુગાલમાં પ્રસીદ્ધ કર્યો હતો અને એસીલ ડેવીડસને પોતાના પુસ્તક “ધી આફ્રીકન અવેકીંગ” —આફ્રિકનો જગે છે એમાં ટાકયો હતો. એ ઘણા સમયથી જાણીતું છે કે-એંગોલાનું આર્થિક સમતોલ પણ મજબૂત પરના બળાતકાર પર અવલંબેલું છે. (યાંની વસ્તી ૮૦ લાખ યુરોપીયનો

અને ૪૦ લાખ આફ્રિકનોની છે) આ ૧૯૫૮નો આંકડો છે. ગોલ્ફીયો આ રિશ્તી યુવાનો કરતાં પણ કમ્પ્યુ હેવાલનું પોતાના હેવાલમાં જણાવ્યું હતું. પૂર્વે યુલામોને માલીક પોતાના લાભ ખાતર કાંઈ નહીં તો શરીરે બળવાન રાખતો. એંગોલામાં સ્ટેટ તરફથી મજબૂરો મળે અને મંદિો ધાય કે મરી જાય તો ખીજ મજબૂરો સ્ટેટસ આપે એવું હેવાલમાં જણાવવામાં આવ્યું હતું.

ગોલ્ફીયાનો કેસ રાજદ્વારી કોર્ટ સમક્ષ હતો તે ૪ માર્ચ પર મુલતવી રાખવામાં આવ્યો છે. તેઓ પોર્ટુગાલના જુલુમો સામે પોતાનું બંધીદાન આપવા ઉભા હોય તેમ જણાય છે. જેમ કે પ્રિટનના લીબરર પક્ષના ચેરમેને જણાવ્યું છે કે, “નામરીકો

પ્રત્યેની કોરોરતા અને માનવી હોળી વિકરાળતા કોઈ પણ કોમ્યુનિસ્ટ દેશ નેટલા થયા છે.” માનવતામાં રસ ધરાવનારની ફરજ છે કે, તેઓએ પોર્ટુગીઝના આ પગલા સામે વિરોધ બતાવવો અને આ દુ:ખી માનવી માટે આગ્રહી માગવી. લીબરર ચેરમેનના શબ્દોમાં વળી કહ્યું કે, “પોર્ટુગીઝ સરકારને પોષણુ કડક રીતે જણાવવું નેહીએ કે આ પમલા થી પશ્ચિમી સંસ્કૃતિને ગદ્ય લાગે છે અને ઇતિહાસીક મિતતા ખંડીત થાય છે. આપણે જેઓ લીબરર નિતીમાં માનનારા છીએ તેઓ સર્વેએ આ અન્યાયને વિરોધ કરી પોર્ટુગીઝ સરકારને ગોલીનીયાને આઝાદ કરવા કહેવું નેહીએ.”

માસ્ટર પ્રધર્સ (ગો.) લીમીટેડ

નવ નવનાં નાયલન, રેશમી તેમજ સુતરાક કાપડ, સ્ત્રીઓ બાળકો અને પુરૂષો માટે સ્વચ્છ નવનાં કલ્પન જર્સી, પુકોતર, કારડીગનસ અને બચ્ચાઓ માટે—બુટીક, બીબ્સ, બ્લેન્ડેટસ, શોલ્સ; નેપકોનસ વિગેરે.

દરેક નવના માલ માટે તપાસ કરવા લાગ્યામણુ.

કડ વેર રટીક, જેહાનીસખર્ગ.

ફોન : ૩૪-૧૩૪૯ — બોક્સ ૧૫૪૯.

આર્થનાના પુસ્તકો

શ્રીમદ્ ભગવદ્ ગીતા	૫ ૬
શીવ મહાપુરાણ પીઠી	૨ ૬
અધિક માસની કથા	૨ ૬
સત્ય નારાયણની કથા	૨ ૬
સોળ સોમવારની કથા	૨ ૬
અર્જુન ગીતા	૧ ૩
બાચત્રી પાઠ	૧ ૩
દુર્ગા આલીસા	૧ ૩
શ્રી લક્ષ્મી નારાયણ પાઠ	૨ ૬
શીવ આલીસા	૧ ૩
શ્રી મહાલક્ષ્મી પાઠ	૧ ૩
બકિત સાગર	૧ ૩
શ્રી ગણપતિ પાઠ	૧ ૩
શનિચરની કથા	૧ ૩
હનુમાન આલીસા	૧ ૩

ઉપરના પુસ્તકોનું પોસ્ટેલ માફ છે.

★

BHARAT MUSIC SALOON

AND BOOKSELLERS

(Corner Grey & Lorne Streets)

286 Grey Street,
Phone : 29488.
DURBAN.

સમાચાર સંગ્રહ

યુનીયનનું અવનવું

—યુનીયનની મુખ્ય સુટબીના ૧૩ દિવસ અગાઉ એપ્રિલની ત્રીજી તારીખે યુનીયનના ઇતિહાસમાં પહેલી જ વાર કેપના કલડ મતાધિકારીઓ અલાયદી રીતે મત આપશે. એને માટે કેપના ચાર વિભાગો પાડેલા છે. ૧. પેનીન-સુલા, ૮૩૬૩ મતદારો મતગણતરીનું મથક કેપટાઉનમાં. ૨. બોલન્ડ, ૮૨૨૧ મતદારો, મથક કેપટાઉન. ૩. કાર, ૬૩૩૦ મતદારો, મથક કીમ્બર્લી, અને ૪. ઝોડીની ક્વા, ૬,૩૦૦ મતદારો, મથક પોર્ટ એલીઝાબેથ.

—દક્ષિણ આફ્રિકાના ઓલ પકડનારો એએ ૧૯૫૬માં ૩૪૧૩ ઓલ મચ્છી પકડી હતી જેમાંથી ૪૦ હજાર ટન મરચલોટ અને ૧૯,૮૮૦ ટન ઓઇલ નીકળેલું જે વિશ્વોત્પાદનના પાંચ ટકા જેટલું થાય છે આ કામમાં ઓલ પકડનારી ૨૩ બોટો અને એક તરતી ફેક્ટરી રોકાયેલી છે.

—વીનીઝીયાની પોર્ટ ઝોરીસના લેટર બોક્સમાં ૧લી માર્ચના યનીવારે બપોરે આમ લાખવાથી આશરે ત્રણેક હજાર કાગળો બળી ગયા હતા.

—પેનીના એક ગ્રાંધીવાને બેડાબેડ લાઇનમાં મૂકતાં એક માઇલ માટે ૫૨,૮૦૦ પેનીએ બેઇએ જેની કોમ્પ ૨૨૦ પાઉંડ થાય એની પ્રત્યક્ષ પ્રતીતિ ફરટલંડનની ગેન્ટલ હેલ્થ સેન્સાપટીએ ૮મી માર્ચે કરેલાં રફીટ કલેકશનમાં ચર્ચ હતી.

—દક્ષિણ આફ્રિકાના ૧૧ ડાપાએ પ્રસિદ્ધ થયા પછી ૪૮ કલાકમાં બે શીલ્ડિંગના બાવે લંડનના દક્ષિણ આફ્રીકાવાસીઓને સાથે આફ્રીકા હાઉસ ના બુક સ્ટોલપરથી મળે એવી ગોઠવણ ૩૭ માર્ચથી થઇ છે.

—બેદાનીસમર્ગમાં હાલ ટ્રીઝન ટ્રાયલ ના બચાવ પક્ષના વકીલ મી. વી. સી. બેરેન્ડ પર તેમના નિવાસાલયમાં કોઇ એ ૪ માર્ચે તેમના પર હુમલો કરવાથી તેઓ હાલ નર્સીંગ હોમમાં રહેલા છે. ઉલ્ટા ૧૪ માસથી તેઓએ ટ્રીઝન કેસમાં વધુ મદદ કરી છે.

—દક્ષિણ આફ્રિકાની સરકારે યુનાઇટેડ અરબીક રીપબ્લીકને રવીઠાર કમીટી ૪થી માર્ચે પ્રોટેક્ટીવથી બહાર પડ્યું છે.

—ટ્રાંસવાલ ઇન્ડીયન કોંગ્રેસના આમલા બેડીયા મંત્રી મી. યુસુફ અહમદ કાઇલીવાને બેદાનીસમર્ગના મેજસ્ટ્રેટ સેપ્રેશન ઓફ કેમ્યુનિટી એક્ટની રૂએ બહેર સમામાં ૧૯૫૫ના ઓક્ટોબરની ૭ તારીખથી પાંચ વર્ષ માટે મુકાયેલા પ્રતિબંધનો ભંગ કરવા માટે પાંચમી માર્ચે દરજિહા ત્રણ માસની જેલની સજા ફરમાવી હતી. બચાવમાં તેમણે

એ પ્રતિબંધ બે વર્ષ માટે જ હોવાનું જણાવી અપીલ નોંધાવી હતી.

—ગ્રેન્ય રેડી કે જેઓ કળાકાર છે અને ભારતમાં શિખ્યા છે તેમની કળાનું પ્રદર્શન સ્ટેમરમાં ૧૪મી માર્ચે ભરવામાં આવ્યું હતું. તેને ઉધાકુ સ્ટેમરના ગેયરે મુક્યુ હતું.

વિદેશના સમાચાર

—જાપાનના ઇબનેરોએ ૨૧ વર્ષની વિચારણા અને મહેનત પછી જાપાનની લાંબામાં લાંબી સમુદ્ર તળાવેની સુરંગ તથા કરી નાંખી છે જે હોન્સુ ટાપુને ક્યુશુ એટ વચ્ચે સવા બે માઇલ લાંબી છે ૧લી માર્ચે વાહન બ્યવહાર અને માણસોના અવર જવર માટે આ ટનલ ખુલ્લી મુકાઇ છે જે ગાંધતાં એસી લાખ પાઉંડનો અર્થ થયો છે.

—જાંબેઝી નદીમાં માર્ચ માસમાં આવેલી બારે રેલે આમલા બધા રેકોર્ડ ને તોડી નાંખ્યા છે. એ વખતે વિક્ટોરીયા ફાલ્કનેસ જળધોધ અતિ ભયંકર બની ગયો હતો અને લુઆઓ ગામ નજીક જાંબેઝીના પાણી ૭૫ માઇલના વિસ્તારમાં વહેતાં હતાં.

—ઇરાકના વડા પ્રધાન જનરલ નુરી-અલ સૈપહે ૬ માર્ચે બમદાદમાં ભરૂંર ક્યું છે કે તેની સરકારની નવી રાજનીતિના એક વિભાગ તરીકે સીએ ને પશુ પૂર્ણ રાજકીય મતાધિકાર આપવામાં આવશે.

—માર્ગેરાના સમુદ્રમાં ઇઝમત બંદર પાસે કિનારાથી એક માઇલ પર ૧લી માર્ચે એક હોઠી ડુબી જતાં તોફાનમાં ૩૫૦ માણસો ડુબી ગયાં છે.

—ન્યુઝીલેન્ડ અને ઓસ્ટ્રેલીયાનો ૭ અઠવાડીયાનો પ્રવાસ પૂરો કરી ઈંગ્લેન્ડ ની રાણી માતા એરથી લંડન જતાં ૮મી માર્ચે ઇસ્ટ આફ્રિકા ઉતરેલાં બ્યાં નાયરોબીનું ૨૫ લાખ પાઉંડ ના અર્થે બંધાયેલું નવું ઓરોડીમ પ્રુફું મુકવાની ક્રિયા તેમણે કરી હતી.

—જનરલ ગોટસ અને ફ્રાંક નામની જગતની બે મોટામાં મોટી મોટર ગાંધવારી અમેરીકન કંપનીએ પશુ બીટીશ અને યુરોપના મોડલ જેવી નાની સાઇઝની મોટરો બાંધવાને નિર્ણય કમીટી ન્યુયોર્કથી ૨૭ માર્ચે બહેર થયું છે.

—યુનાઇટેડ સ્ટેટ પહેલો એક્સપ્લોરર જેવું બીવું નામ આપ્યું છે તે ફરનો ક્યાં પછી ૩૩ દિવસ બાદ ફ્લોરીડાના કેપ જનવેરમાં પાંચમી માર્ચે ૩૨ રવલનો બેટા નામનો બીજો એક્સપ્લોરર છોડ્યો હતો પશુ તે ઉપર જતાં જ કોઇક કારણથી ફરો નહિ પશુ ઉપલા વાતાવરણમાં બળી ગયો હતો એમ બીજે દિવસે જાણી થકાયું હતું.

ભારતના સમાચાર

—રાજસ્થાનની રણ બુમિને ખેતી લાખક બનાવવા ૪૩૫ માઇલ દુર આવેલા પંખખના બાકરા નંમલ બંધનાં પાણી સુરંગ Tunnel દ્વારા લાવવાને ભારત સરકારે નિશ્ચય કર્યો છે જે સાડા સાત કરોડ પાઉંડના અર્થે ૧૯૬૨માં પૂરી થશે અને જગત માં એ લાંબામાં લાંબી નહેરની ટનલ અણશે.

—કરાંચીના ભરચક લતો બેરી બજારમાં પાંચમી માર્ચે આગ લાખવા થી પાકીસ્તાન બેંકની એક શાખા અને ૪૦ દુકાનો તથા ટેટલાંક ઘર સહિત ૨૦ માણસો બળી ગયાં હતાં.

—શ્રી બાબા રાધવદાસજી ઉત્તર પ્રદેશ ના એક જાણીતા યુના કાપી કરતા હતાં. અને સન્માસી હતાં. તેમનો મયા માસમાં દેહ પડ્યો છે. તેઓ વિનોબાજી સાથે બુદ્ધાનમાં હતાં અને તે યાત્રામાં ફરતા નિમોનીયા થતાં મરણનું નિમીત્ત બન્યું. તેઓ બાલ બ્રહ્મચારી હતાં અને મહારાષ્ટ્રીય હતાં. ૬૨ વર્ષની વયે તેઓએ મૃત્યુલોકમાંથી સદા માટે વિદાય લીધી.

—આનાં પાંદડાં સુટી શકે એવું કુની-વાનું સર્વ પ્રથમ યંત્ર બયોલ્ડઆના (રશીયા) વિદ્યાનીઓએ શોધી કાઢ્યું છે. આ એક યંત્ર ૧૦૦ થી ૧૨૦ માણસોનું કામ કરી શકે છે.

—પાકીસ્તાનના શિક્ષણ સલાહકાર બોર્ડે એવી બલામણુ કરી છે કે પાકીસ્તાનની બધી શાળાઓમાં મેટ્રીક સુધી ઇસ્લામનું શિક્ષણ ફરજિયાત બનાવવું જોઈએ. શિક્ષણને બંધારણ ને અનુરૂપ બનાવવા મીચનરી શાળા ઓમાં પશુ ઇસ્લામી શિક્ષણ દાખલ કરવા વિશે સરકારે ઉપાયો યોજવા જોઈએ એવી પણ બોર્ડે બલામણુ કરી છે.

—યુનીવર્સિટીની સત્તાપદી ઉબજવાને સમયે ભારતના પોર્ટ આતાએ ત્રણ સ્ટેપો ખાસ પ્રસિદ્ધ કરી છે. જેના પર મુંબઈ, કલકત્તા અને મદ્રાસ યુનિવર્સિટીઓના હોટાઓ છે.

—રશીયન અને ભારતીય ક્વા કારના સહકારથી પરદેશી નામનું એક ચિત્ર હાલ કરવામાં આવ્યું છે. આમાં નરગીસ પુશીરાજ અને રશીયાના ઓલેમ કામ કરે છે.

—જાનમગરમાં રમશાનને 'સુખધામ' જેવું બતાવવામાં આવ્યું છે. રમશાન માં બાકડાઓ, પુસ્તકાલય, નહાવાના બાથગૃહ, તે ઉપરાંત સુંદર બામ બનાવ વામાં આવ્યો છે અને તેમાં વચ્ચે ગીરા, નરસિંહ, ગાંધી, તારામતી-દરીશ્વર વિવેકાનંદ વિગેરેના બાવલા ગોઠવ્યા છે. દરેક નીચે તેમના જીવન સિદ્ધાંતના વાક્યો મુક્યા છે.

—રવિશંકર મહારાજે કર વધવાથી લોહા ને બજબાઈ કરે છે તેને વિદે બેલતા જણાવ્યું હતું કે કરનું લોહાને કુખ્ય થામ એ રવાબાનિક છે. પણ આજની સરકારને ઇંગ્લીશ સરકાર સાથે સરખાવવી એ બરાબર નથી. આને બધા કલ્યાણના કામો પ્રબ માટે સરકાર કરે છે. ખરી રીતે ટેટલાક કામો લોહાએ પોતે કરવા જોઈએ. તેમ કરવાથી કર જોઈએ આપો આપ થાય. ગામડાના રસ્તા પ્રબ કરે. પણ ગામડામાં ઘર આંમણે ખાડો પડ્યો હોય તે પશુ સરકાર આવી પુરે એની વાટ જોવી હોય તો પછી તે કામો કરવા સરકાર ને નાણા આપવા જ પડે.

—પતીયાલાના વિવાર્યાઓ સીનેમાના રો સાથે વધી ઉઠાવવા એક સિનેમા ગ્રુહ સાથે બેમા થયા હતાં. આમાં તોફાન શરૂ થતા પોલીસોએ ૨૫ 'ટીપર' ગેસ છોડ્યા હતાં. વિવાર્યા ઓનું કહેવું છે કે પોલીસોએ લાઠી ચાલુ શરૂ કરતાં તોફાન થવા પામ્યુ હતું. બ્યારે પોલીસ હેવાલ છે કે વિવાર્યાઓએ છટો ફેકના માડી આથી તેઓને સખત પગલા બરવા પડ્યા હતાં.

—૫૦૦૦ નિવૌસીતો અને પઠાણોના સમુદ્ધ વચ્ચે કરાચીમાં કુલ્લહા થતા બે મરન પામ્યા હતાં અને ૪૪ વાયબ થયા હતાં. ૩ દીવસ માટે કરફુ જોડર સવારથી સાંજ સુધી રાખવા માં આવ્યો હતો. બીન-સત્તાવાર સમાચારના હેવાલ પ્રબળ વીસના મરણ અને ૨૦૦ ધાપલ થયાનું જણાવાય છે. ઘરપકડો કરવામાં આવી છે. અન હવે કાણુમાં લેવાતું બંધ છે.

—પંડીત નહેરુ બ્યારે બીજા દેશો કે જ અંગ્રેજી બાધી ન હોય તેઓને હીંદીમાં દસ્તાવેજો મોકલી તેનો તરજ્યુનો સાથે ઇંગ્લીશમાં તે લોહાની સમવડ ખાતર મોડલે છે.

—હીંદુસ્થાને તાર હીંદીમાં મોકલવાની સમરત દેશમાં સમવડ કરી છે છતાં ફક્ત એક ટકા તારો હીંદીમાં મોકલાય છે.

—આઝાદીની લડતમાં બાગ બેનારા એને જરૂર હોય તેવાઓને પેન્શન તરીકે સરકાર તરફથી કાંઈક અપાવવું જોઈએ એવી ડેવેલમાં દરખાસ્ત મુકાઇ હતી.

—લુકકીપીંગ, ઇનકમ ટેક્સ રીટ-સ, લાઇસેન્સીંગ, રેવન્યુ કલિપર-સ અને ઇનસ્પેરન્સ માટે મળો :

આર. વીકુલ
૧૨ બાઈલી આર્કેડ, ૩૮ માર્કેટ સ્ટ્રીટ, કોરનર ડાયગોનલ અને માર્કેટ સ્ટ્રીટ, બેદાનીસમર્ગ, ફોન ૩૩-૧૬૫૪.

“શ્રીઓ પોતાની જાતને અબળા ન માને”

સામાજિક અબરો

અનરથલી (રાજસ્થાન) માં આપણ કરતા શ્રી નહેરુએ શ્રીઓને સંબોધતાં જણાવ્યું હતું કે આ દેશમાં કોઈ પણ શ્રીઓ ‘અબળા’ એવું વિશેષણ સ્વીકારવું જોઈએ નહિ. ‘અબળા’ એવું વિશેષણ કોણે યોગ્ય તેની મને અબર નથી પણ આપણા દેશની મહિલાઓને ‘અબળા’ એવું વિશેષણ આપીને બદનામ કરીએ છીએ અને તેમને અપમાનિત કરીએ છીએ. રાજસ્થાને ઘણી એવી શ્રીઓને જન્મ આપ્યો છે જેમને વીરાંગનાઓ તરીકે યુગવામાં આવી છે, કારણ કે તેમણે અબર પોતાનું શૌર્ય દાખવ્યું છે” વધુમાં તેઓએ ધ્યાન કે ધુરખાની પ્રમાણે હજુ દુર નથી કરી એ ઉપર ટીકા કરી હતી. આ સામે સભામાંથી કોઈ કે ઉઠીને કહ્યું કે, ગ્રામ્ય પંચાયતના વડા ધુરખો કાઢી નાખવાના વિરોધી છે. તેનો જવાબ આપતાં પંડીત નહેરુ

એ જણાવ્યું કે; જે ગ્રામપંચ જમાના યુની ધુરખાની પદ્ધતિ નાણુદ કરવાની વિરુદ્ધ છે તે તે પંચના સભ્યોને જ ધુરખો ધારણ કરવાની ફરજ પાડવી જોઈએ જેથી કરીને તેમને ધુરખાના શામ અને ગેરશામ બંનેની અબર તો પડે.”

વડા પ્રધાને વધુમાં કહ્યું હતું : “શ્રીઓની સામાજિક પરિસ્થિતિને ધ્યાનમાં લે છે ત્યાં સુધી રાજસ્થાન બહુ જ પછાત રાજ્ય છે. થોડાક સમય પર મને રાજસ્થાનના એક ગામમાંથી એવી ફરિયાદ કરવામાં આવી હતી કે એક કુટુંબની શ્રીઓએ ધુરખા ફગાવી દેવાનો નિશ્ચય કરતાં પંચે તે સામે વાંધો ઉઠાવ્યો હતો. આ ધુરખા પદ્ધતિ જ્યાં જ્યાં હરતી ધરાવે છે ત્યાં શ્રીઓને જણે પિંજરા માં રાખવામાં આવતી હોય એવી સ્થિતિ પ્રવર્તે છે.”

શ્રી શાંત્રય હીંદુ મિત્ર મંડળ (કેપ)

ઉપરોક્ત સંરચાની સુટણી સભા તા. ૬-૩-૫૮ના મિત્ર ઠોલમાં શ્રી દેવચંદ્રભાઈ પરસોતગભાઈના પ્રમુખપદે મળી હતી. આગામી વર્ષ માટે નીચે પ્રમાણે સભ્યો સુટાયા હતા. પ્રમુખ: શ્રી. ગોવંદભાઈ ઠાણભાઈ વાલમારીયા, મંત્રો : ગોવંદભાઈ પરભુભાઈ કુંભરીવાળા, સહ-મંત્રી : શ્રી. ગીટ્લભાઈ ગોવંદ બલસારા, ખજાનચી : શ્રી. દુલ્લભભાઈ વસનજી બીલીમેરીઆ, સહ-ખજાનચી : શ્રી. નરોત્તમભાઈ નાયુભાઈ, ઓડીટર : અમૃતલાલ બાબરભાઈ વાલમ.

લગ્ન શ્રી ગોકળભાઈ ગોસાઈભાઈ બેરાવાળાના પુત્ર શ્રી ચીમનલાલના લગ્ન મધ્ય માસમાં થયા હતાં.

શ્રી લાલભાઈ દુલ્લભભાઈ અમઠાવાળા (જોબર્ન) ની પુત્રી શ્રી તારાબેનના લગ્ન પોર્ટ એલીઝાબેથ નિવાસી શ્રી લક્ષુભાઈ નાગરભાઈના પુત્ર ચીમનલાલ સાથે તા. ૧૬-૨-૫૮ના થયા છે.

જોબર્ન નિવાસી શ્રી લક્ષુભાઈ

બાણુભાઈની પુત્રી શ્રી લીલાબેનના શુભ લગ્ન રનેલી જનોની શુભેચ્છા સાથે થયા હતાં.

વિશ્વ શાંતી માટે ભારત તથા ઇંગ્લંડની આશા શા માટે ?

(પહેલા પાનાનું અનુસંધાન) કરી છે. શાંતીસેના આ મઠાઓને નિભય બનાવશે. આ રીતે પ્રજા નિભય થતા આપો આપ શસ્ત્ર વિસર્જન પ્રજા સરકાર પાસે કરાવશે. પાકીસ્તાન આજે કહે છે કે અમે નળવા છીએ તેથી હોંદ અમારી વાત સાંભળવું નથી. શસ્ત્ર વધારી તેની હારમાં ઉભરું એટલે તે અમારી વાત સાંભળશે, તો પછી ભારત શા માટે શસ્ત્ર વિસર્જન કરી પાકીસ્તાનની હારમાં ઉભરું રહી પોતાની વાત તેને બળે ઉતારવું નથી ? આમ કરવાથી હોંદ અને પાક વચ્ચે ફરી મૈત્રી સંધારશે.

જેને ભુલ કરતાં પહેલાં વિચાર કરવાનો વખત નથી મળતો તેને પાછળથી પરતાવો કરવા સાટે ઘણી કુરસદ મળે છે.

ધનનો મૃગ-મૃગજળ !

ધન ન હોય તો કોઈ દરિદ્ર નથી થતો. કારણ દરિદ્ર્ય અનાચાર ન કોઈ શકે. પરંતુ જે ધન ન હોવાથી જ કોઈ દરિદ્ર થવું હોય તો સાધુ સૌથી વધુ દરિદ્ર કહેવાય. પણ તેમની સામે તો મોટા બોટા સામ્રાટો ના મરતોમો પણ નમે છે. તો પછી તેઓ દરિદ્ર ક્યાંથી ? આજે મનુષ્યનું મુશ્કાલ ધનથી કરવામાં આવે છે તે ઉચ્ચીત નથી. માનવ સારી રીતે વિચારે તો એને જણાશે કે આમ કરવું સાઈ નથી. અને પોતે બહુ મોટી ભુલ કરે છે. પણ આજે કોણ તે સમજે. આજે તો ધન એજ સર્વવે છે. એક રાજ્ય સભાની વાત છે. એક વાર એના બધા સભાસદેઓ ઘા પીધા. અને બધા જ નશામાં ડોળવા લાગ્યા. ફક્ત મંત્રી અને રાજ્ય મેજ એવા હતાં કે જેઓ તે સમયે નશામાં નહોતા. બંને એ તે સદસ્યોને સમજાવવા માડ્યા. પણ કોણ સાંભળે ? ઉલટાનું કહેવાની અસર ઉઠી થઈ અને વધુ નાચ કુદ કરવા લાગ્યા. અને રાજ્ય તથા મંત્રી સાથે ગમે તેવો અસભ્ય વર્તણવ કરવા લાગ્યા. આ બંનેએ જ્યેનું કે, આ લોકોને સમજાવવામાં માલ નથી. આથી તેઓ પણ તેમા સામેલ થઈ મયા.

નરો ઉતારશે તેમ તેમ એકાદ બે એકાદ બે પાછા ફરશે અને સત્પને રસ્તે જશે. —આચાર્ય તુલસી.

ભાઈ કાકાનું કરાયેલું બહુમાન

વૃલ્લભ વિદ્યાનગર અને સરદાર વિદ્યાપીઠના સર્જક શ્રી ભાઈલાલ ઘાભાઈ પટેલને ૭૦ વર્ષ પુરા થતાં હોઈ મુંબઈ ના પંત પ્રધાનને હસ્તે તેમને શા. ૧ લાખનો એક તેમના શુભેચ્છકો તરફથી આપવામાં આવ્યો હતો. આ એક સ્વીકારતાં શ્રી ભાઈલાલભાઈએ જણાવ્યું હતું કે સરદારશ્રીની ઇચ્છા હતી કે શુભરાતમાં ઘેરેઘેર કોઈ ને કોઈ નાના ઉલોગો રચાવવા જોઈએ. આ માટે તેઓ એમ પણ ઇચ્છતા હતા કે વિદ્યુત થી ચાલે તેવું નાનું કાંતણુપંચ શોધી કાઢવું જોઈએ અને કાપડ ઉલોગનું વિકેન્દ્રીકરણ કરવું જોઈએ. આથી આ લાખ રૂપિયા હું ચરોતર વિદ્યો તેજક મંડળને આપું છું જે સરદારની પ્રિય વસ્તુ ટેકસટાઇલ સંશોધન પાછળ વાપરે.

આ પ્રસંગે ઓડના શ્રી. મરઘાભાઈ કોશાભાઈ પટેલે વલ્લભ વિદ્યાનગર ખાતે ડાનાલય બાંધવા માટે શા. ૫૧ હજારની મદદ બંહેર કરી હતી.

બી-આઇ મુંબઈ કરાંચી અને ઇસ્ટ આફ્રીકાના બંદરો વચ્ચે મુસાફરી કરે છે. સ્ટીમર કંપાલા ફલી એપ્રીલના આવશે. મુંબઈ જવા ફલી એપ્રીલના ઉપકરો. મુંબઈ અથવા કરાંચીનું ભાડું. ફર્સ્ટ ક્લાસ એક જોરાક વગર ૫૧. ૬૨-૦-૦ સેકન્ડ ક્લાસ ૩૩ " ૫૧. ૧૦-૧૫-૦ થર્ડ ક્લાસ ૧૪ " ૩૩ ૫૧. ૩૧-૧૦-૦ વધુ આહિતી માટે મળો યા લખો: શેખ હિમેદ એન્ડ સન્સ (પીટી લીમીટેડ.) ૬૯૦ પાઈન સ્ટ્રીટ, —ડરબન. ટેલીફોન: ૨૦૪૩૨ — ટેલીગ્રાફીક એડ્રેસ “કરામત.”

રોડેશીયાના સમાચાર

સોલસપરીમાં મયે અઠવાડીએ "એમપસી ડેટેલ"માં એક અપમાનજનક બનાવ બનવા પામ્યો હતો. નો'બર્મની "લેન્ગમ" અને "સોલડોફ" ડેટેલના માણ મેનેજરો, અને એ આફ્રિકન પત્રકારોને એક અમેરીકન તરફથી કોઈકે પાર્ટીમાં આમંત્રણ આપાયું હતું.

આ મેનેજરમાંના એક શ્રી. પાપા જેઓએ આ આફ્રિકનોને મેળાવડામાં થી આપ્યા જવાતું હતું હતું તેઓ કારણમાં જણાવે છે કે તેમને કીધે ખીન ગોરાઓ તેમને ભેદ પાછા ફરતાં હતાં. તેઓએ વધુમાં કહ્યું કે આ ડેટેલમાં ખીન-ગોરાઓને ઘાખલ થવાની સખત મનાઈ છે આથી તે લોકોને આમંત્રણ આપવા નહોતાં જોયતાં.

આમંત્રણ આપનાર અમેરીકને આ ખીનાથી ખીન વાકેફ હોવાતું જણાવ્યું હતું.

શ્રી. વાગ્ને કે જેઓ આફ્રિકન વર્તમાનપત્રના ચિફ એડીટર છે અને

હુંક મુદત પર લંડન અને અમેરીકા જઈને આવ્યા છે તેઓ ફેડરેશનમાં આવું વર્તન મળવાથી ખુબ આશ્ચર્ય અને અવાચક થયા હતાં. વધુમાં તેઓએ જણાવ્યું કે, "પાર્ટી બહુ મહત્વની નહોતી પણ મહત્વની વસ્તુ એ હતી કે હું અને મારા સાથી પત્રકારના રૂપમાં ત્યાં ઠાવર હતાં."

હિંદી એલચી કચેરીના સભ્યનું અપમાન

શ્રી. પી. જે. રાવ કે જેઓ હિંદી હાય કમીશનરની ઓશીસમાં પ્રેસ ખાતાના સભ્ય છે એમને પણ એક ડેટેલમાંથી જવાતું કહેવામાં આવ્યું હતું.

શ્રી. રાવે તેઓને જણાવ્યું હતું કે પોતે હાય કમીશનરની ઓશીસમાંથી આવે છે છતાં તેને અણકારવામાં નહોતું આવ્યું. શ્રી. રાવે એક નિવેદન બહાર પાડતાં જણાવ્યું હતું કે, "એક વાર હું મારા કુટુંબ અને મીત્રો સાથે મહોઆ ડેમ પાસે પિકનીક કરવા

મયો હતો. આ જગ્યા સોલસપરીથી લગભગ ૩૫ માઇલ પર આવી છે. પાંચ વાગે તેઓ એક ડેટેલમાં ચઢા પીવા મયા ચાહ પીરસાઈ મીસીસ રાવ ચઢા ખાલાઓમાં કાઢી રહ્યા હતાં. તેજ વખતે મેનેજરે આવી તેમને ત્યાં

વિકાસ

જીવન એટલે વિકાસ.
જેના જીવનમાં દિન પ્રતિદિન વિકાસ નથી તે હજારો વર્ષ જીવે છે. જે પ્રતિ ક્ષણ વિકાસ સાધી રહ્યો છે તે જ જીવે છે.
પ્રત્યેક ક્ષણે, પ્રત્યેક કાર્યમાં વિકાસ સાધી શકાય છે. જાતમાંથી વિશ્વ તરફ, રચણમાંથી ચેતન તરફ અજ્ઞાનમાંથી જ્ઞાન તરફ જવું તેવું નામ વિકાસ.
હું પુર્ણ છું, જન્મતનો પ્રત્યેક અર્થ પુર્ણ છે. પુર્ણમાંથી પુર્ણ તરફ જવાનો આ રસ્તો અનંત છે.
સ્વામી વિવેકાનંદ.

ખીન-ગોરાને અમે આપકારતાં નથી. આ અપમાનથી રાવ ધણુ અવાચક બન્યા હતાં.

માફી માગવાની હિંદ સરકારનું કહેણ

હિંદ સરકારે સોલસપરીના એક્ટીવ હાય કમીશનરને જણાવ્યું છે કે શ્રી. રાવના ડેટેલમાં બનેલા બનાવની જાણ ફેડરેશનના વડાને જણાવવી અને આ માટે માફી માંગવા જણાવવું અને ભવિષ્યમાં આવા અકસ્માતો ન થાય એની કાળજી રાખવા પણ જણાવવું. આ બનાવથી ધણુ હોઠા યદ હતી અને વર્તમાન પત્રો તથા રેડીયો દ્વારા આ સમાચાર ઝડપથી ફેલાયા હતાં.

સાબાર સ્વીકાર

- ડી. જી. પટેલ, જોહાનીસબર્ગ, પા. ૧-૨-૬
- લક્ષ્મણાઈ બાણાબાઈ, નો'બર્મ' ૫-૫-૦
- ખી. યુ. મહેતા, એલ. ટી. ૫-૦-૦
- ગોકળબાઈ ગોસાઈબાઈ, વેરાવાળા પા. ૫-૫-૦
- લાલબાઈ ફુલબાઈ, નો'બર્મ' શી. ૧૦-૬૨

શ્રી કવીન્સલેન્ડ ઇન્સ્યુરન્સ કંપની લીમીટેડ

૧૮૮૬માં ન્યુ સાઉથ વેલ્સમાં સ્થપાઈ છે

આગ અકસ્માત તથા દરીયાઈ માલનો

— વિમો —

તેમજ બધી જાતના વિમાનું કામ કરે છે.

ખાસ હિંદી પ્રતીનીધી

શ્રીમતી તહેમી સોરાબજી રસ્તમજી

વધુ વિગત માટે મળો અથવા લખો

૧૦૬ એન્સફીલ્ડ રોડ — બોક્સ નંબર ૪૭૬ — હરબન.

ટેલીફોન નંબર ૪૭૪૫૩ અને ૪૭૮૮૮.

લોભ અને કરુણા

(સુકુલભાઈ 'લોકજીવન'માંથી)

(તા. ૨૧-૨-૫૮ના અંકથી ચાલુ)

૧૫

ઇવાનો પિતા

સેન્ટ કલેર બહાર ગયો, એટલે મેરી ઝોફેલીયાને કહેવા લાગી : "જોઈએ તો, તમારા ભાઈના કેવા ઠંડા છે તે! એ મારા દુઃખમાં જરાયે બામ લેતા નથી. ઉલટું તે મને દુઃખી કરવામાં જ આનંદ માને છે. દાસદાસીઓને એમણે ખુબ જ માથે ચડાવી દીધાં છે. હું એમને પ્રણી વાર કહું છું કે, આવાં માયાભારે દાસદાસીઓને દંડગ્રહ માં મોકલીને ચાલુકથી ફટકારવામાં આવ્યાં હોય, તો તેઓ તરત જ સીધદિર ચઇ જાય. પણ તે તો કહે છે, 'આપણે ખાંનેને જ એ લોકોને મારવાનો અધિકાર છે. બીજા તેમને મરિં એ દીક નહીં કહેવાય.' પરંતુ મારામાં એટલી તાકાત જ ક્યાં છે કે, એ લોકોને ચાલુકે ચાલુકે ફટકારી શકું? એક એ ફટકા મારતાં મારા હાથાં દુખી આવે છે. તમારા ભાઈ તો દાસદાસીઓ અને તેવો દોષ કરે છે તોયે કદી મારતા જ નથી. હવે તમે જ કહો, આ બાબતમાં મારે શું કરવું?"

ઝોફેલીયા—“બાબી, અમારા પ્રદેશ બધી યુવામ રાખવાની પ્રથા નથી. એટલે મને આ બાબતમાં કશી મતામમ નથી. એવી ખટપટમાં અમને સુકાડું પડતું નથી, એ એક રીતે સાઈ છે.”

મેરી—“અરે, તમે અહીં થોડા દિવસ રહેશો, એટલે તમને બરોબર ખબર પડી જશે. આ યુવામો ખરેખર ત્રાસજનક જ છે. હું તો એ લોકોથી ઘેરાન ચઇ મઇ છું. તમારા ભાઈને આ બાબતમાં કહેવા જેવું જ નહીં. તેમનું કહેવું એમ છે કે, 'એ લોકોને આપણે જ બમાડીએ છીએ, આપણે જ તેમને લુચ્યાઇ પણ શીખવીએ છીએ. આપણા જ વાંકે તે લોકો આમ વર્તે છે. ખરે જો આપણને યુવામ બનાવ્યાં હોત, તો આપણે પણ એ રીતે જ વર્તતાં હોત.' એમની વાત મારે બજે જિતરતી જ નથી. આપણે એમને કઇ રીતે બમાડી મૂકીએ છીએ!"

ઝોફેલીયા—“બાબી, આ દાસદાસી ઓ અને આપણે એક જ લોકોમાંસ નાં બનાવ્યાં છીએ અને એક જ ઈશ્વરે આપણને વડમાં છે, એવું તમે માને છે. ખરાં?"

મેરી—“ના રે ના! હું તો એવું જરાયે માનતી નથી. એ કાળા લોકો નીચ જાતિના છે!"

ઝોફેલીયા—“એ લોકોને આત્મા છે એમ માને છે કે?"

મેરી—“હરો. પરંતુ આપણા જેવા જીવ્ય આત્મા એ લોકોને તો નથી જ નથી. એક દિવસ તમારા ભાઈ એ મને એમ કહ્યું હતું કે, 'મેરી, તને મારાથી છુટા પડતાં નેટલું દુઃખ થાય તેટલું જ દુઃખ મમ્મીને તેના પતિથી છુટા પડતાં યાય છે.' એ સાંભળીને તેમના ઉપરનો મારા બાવ એકદમ જોહો ચઇ ગયો. મમ્મીની સાથે મારી સરખામણી કરતાં એમને લાજ નહીં આવતી હોય? હું જે રીતે તમારા ભાઈને ચાહું છું એ રીતે મમ્મી જેવી યુવામડી એના પતિને ચાહી જ ન શકે. એ લોકો એમ જેવી વસ્તુ શું જાણે? અરે, તમારા ભાઈ તો એટલે સુધી માને છે કે, ઈવા મને નેટલી વઢાલી છે એટલા જ મમ્મીને એના છોકરાઓ વઢાલા છે! એટલે એક દિવસ તેમણે મને કહ્યું કે, મમ્મીને તેના છોકરાઓને મળી આવવા એકાદ અઢવાડીયાની રળ આપ. તે દિવસે મેં એમને એવા તો ઉધડો લીધા કે ત્યારથી મમ્મીની વાત કાઢવાતું જ તે જલ્દી ગયા છે.”

એવામાં સેન્ટ કલેર માં આવી પહોંચ્યો. તે હસતો-હસતો બોલ્યો : “કમ, હજી તમારું પુરાણ ચાલુ જ છે કે? ખરેખર, આ બધા યુવામો આજસુ જેવા પડી રહ્યા છે, એ માટે તેમને નરકમાં જ જવું પડશે. તેઓ અમારાં જીવન ઉપરથી પણ કશો મોઢપાઠ શીખતા નથી, એ જોઈને મને બહુ નવાઇ લાગે છે. આ મેરી આમો વખત પયારીમાં પડી રહે છે. હું હંમેશાં ખાવાપીવામાં યુલતાન રહું છું. દસ વાગ્યા પહેલાં કદી પયારીમાં ઉઠતો જ નથી. હું ખરેખર હાડકાંને દરામ છું. આ બધું જોઈને પણ એ આજસુ લોકો સુધરતા નથી!"

મેરી સેન્ટ કલેરની વાત સાંભળીને ચિડાઇ મઇ. તે બોલી : “હવે રહેવા દો તમારું ઉઠાપણ! મારે તમારું કશું સાંભળવું નથી.”

સેન્ટ કલેર—“જેવી તમારી મરજી. હું તો તમારી સલાહ લેવા આવ્યો હતો કે, મારે હવે આ બધાં દાસદાસી ઓ સાથે કેમ વર્તવું?"

મેરી—“તમે માફ માનતા હો તો એ હરામખોરોને શિક્ષાગ્રહમાં મોકલી આપો. ત્યાં ચાલીસ પચાસ ફટકા ખાઈને એ લોકો સીધા ચઇ જશે.”

ઝોફેલીયા સેન્ટ કલેર બધી કરીને બોલી : “ભાઈ, આ યુવામોની વાતો સાંભળીને મને તો ચાપ છે કે, તમારા સો ઉપર આ એક મોટું કતોબ આવી પડ્યું છે. તમારે એ લોકોનાં જીવન સુધારવા પ્રયત્ન કરવો જોઈએ. નહીં તો બમવાનને લાં તમારે આનો જવાબ આપવો પડશે.”

સેન્ટ કલેર—“બહેન, તારી વાત તો સાચી છે, પરંતુ કશું ચાપ એમ લાગતું નથી. માત્ર ઉપદેશની વાતો ક્યાં કરવાથી કશું ચવાતું નથી.”

મેરી—“બહેન, તમે કહો છો, એ પ્રમાણે અમે જરાયે અપરાધી નથી. બમવાન પણ બધું જુએ છે. મેં દાસદાસીઓને સહવર્તન તરફ વાળવા તનતોડ પ્રયત્ન કર્યો છે. તેમને રવીવારે દેવળમાં પણ મોકલાવ્યાં છે. તેમને ધર્મની વાતો પણ કહી સાંભળાવી છે. મેં નેટલું એ લોકો માટે કયું છે એટલું આ દેશમાં કોઇએ કયું નહીં હોય. પરંતુ મેં તમને પહેલાં જ કહ્યું છે ને કે, એ લોકો ખરેખર નીચ જાતિના જ છે. તેમને પોતાનો ઉદ્ધાર કરવાની જરાયે પડી નથી.”

સેન્ટ કલેર તો મેરીની ડંકાસબરી વાત સાંભળીને મનમાં હસવા લાગ્યો. એવામાં બહાર ઈવાનો અવાજ સાંભળી ને એ લાંથી જીડીને બહાર ચાલ્યો ગયો. ઝોફેલીયા પણ એની પાછળ પાછળ મઇ.

બહાર વરંડામાં ઈવા ટોમની સાથે મમ્મત કરતી હતી. તે એના મળા માં હાર પહેરાવતી હતી.

આ જોઈને ઝોફેલીયા બોલી : “ભાઈ, ઈવાને દાસદાસીઓની સાથે આટલી છૂટથી બળવા દેવી ન જોઈએ. એ લોકો સાથે બદ્ધ સહવાસ ન રાખવો.”

સેન્ટ કલેર—“બહેન, એમાં મોટું શું છે? તમે લોકો ફૂતરાંબિલાડાં સાથે રમો છો, તેમને બોળામાં પણ બેસાડો છો. તો શું આ બાપડાં દાસદાસીઓ ફૂતરાંબિલાડાં કરતાં પણ જિતરતાં છે? બહેન, તમારા પ્રદેશમાં આ કારમી પ્રથા નથી, એટલે તમને આ અભાગી

લોકોની દુર્દશાનો ખ્યાલ ન આવે. એ અરીચ દાસદાસીઓને પોતાનાં સંતાનોથી પરાણે છુટાં યવું પડે છે. તેથી એ લોકોની સાથે ઈવાને રમતી અને જીતીમજતી જોઈને મને આનંદ ચાપ છે. હું બલે એ લોકોનું દુઃખ દુર ન કરું; પણ આ રીતે એમના દુઃખને જીવવું કરી શકું તો ખસ. મારામાં પૂર્વ સંસ્કારોને બજે એ લોકોને સ્વતંત્ર કરવાની પૂરેપૂરી શક્તિ નથી. એટલે મારી નબળાઇ કબૂલ કરતાં મને શરમ આવતી નથી.”

ઝોફેલીયા સેન્ટ કલેરની વાત સાંભળી ને વિચારમાં પડી મઇ. તે બોલી : “ભાઈ, તમારી વાતો સાંભળીને તથા દાસદાસીઓ પ્રત્યેનું તમારું પ્રેમમયું વર્તન જોઈને મને તો લાગે છે કે, તમને સત્યધર્મનું દર્શન થયું છે.”

સેન્ટ કલેર હસતો-હસતો બોલ્યો : “અરે બહેન, જોજો, હાં! મને સમજવામાં જલ નહીં કરી બેસતી! હું ધાર્મિક જરાયે નથી. મને સસધર્મનું દર્શન થુલે થયું નથી. એવું હોત તો એ પ્રમાણેનું મારું આચરણ પણ હોત ને!" એટલું કહીને તે ઈવાની સાથે બામમાં ફરવા ચાલ્યો ગયો.

(ચાલુ)

શ્રી ટ્રાંસવાલ યુનાઇટેડ મોન્ડી સોસાયટી

ઉપરોક્ત સોસાયટીની વાર્ષિક બહેર સભા તા. ૩૦-૩-૫૮ના રવીવારે બપોરે ૩ વાગે શ્રી માંધી હોલમાં નીચે જણવેલા કામકાજ માટે મળશે. આ અમત્યની સભામાં રીફ તેમજ કન્ટ્રી ટાઉનમાં વસતા દરેક જાતિ બાઇઓને વખતસર પધારવા ખાસ વિનંતિ કરવામાં આવે છે.

કામકાજ : (૧) મીનીટ અને મંત્રી નો રીપોર્ટ, (૨) અબનચીનો ડિસાઇ, (૩) અધિકારીઓની સુવંટણી, (૪) પરચુરથ.

રમંજુલાલ ભગુલાઇ ઠાકોરભાઈ ગાંડાલાઇ. મંત્રીજી.

માથે બાંધવાની રીબન અને વેણીઓ

મખમલ, સાટીન, ટાફેટા સીલકની, રીબન અનેક રંગ, ડીઝાઇન અને સાઈઝમાં મળશે, લગ્ન મંડપ અને કોર્ટર શણગારવા જરૂરના બંધ મળી શકશે.

બરમા માટે મખમલ, અને વેસમ તથા ફેલ્ટની ટોપીઓ કીફચત લાવે બનાવી આપવામાં આવશે.

અંગોટે બાંધવા મખમલ, વેસમ, કોટન વિગેરેના કુલોની રંગ રંગની વેણીઓ અને અનેક પ્રકારના પ્રોચર્સ મળશે.

ઠેકાણું : માબરો હેલ્થસ (પ્રો.) લી.
લેડીઝ એન્ડ ચીલ્ડરન હેલ્થ મેન્ચુરેક્ટચરર,
ફોન : ૨૨૦૩૮૫ પહલે માળે,
એડ્રેસ ૧૦૮૫૭. માર્કેટ મેન્સન્સ
૩૩ વેન્ક રૂટી, — જોહાનીસબર્ગ.

લવન પ્રસંગો માટે

અમને મળો.

સુરતી જમણના અને સ્પેસલીસ્ટ છીએ.

શ્રી કેપીટનની અંત દેખરેખ નીચે યુનીયનના અને રોડેસીયાના કોઈ પણ ભાગમાં તમારે મુકામે આવી રસોઈ કરવાનો અમે કન્ડાક્ટ કરીશું.

કેપીટનસ બાલકની હોટેલ

(શ્રી કોર્નર મીઠાઈ હાઉસ)

એ અને વિક્ટોરીયા સ્ટ્રીટના બુલ્બાપર - ડરબન.
ફોન નંબર ૨૩૪૧૪ ટેલીગ્રામ: KAPITAN.

ધીરુભાઈ પી. નાયક

બુલ્બાપર, મુસાફરી, ધીમાનાં અને જવરજ એજન્ટ

હાઈડ્રોટાન અગર ટુનીયાના કોઈ પણ ભાગની કવાઈ ક્રિયાઈ અગર જમીન માંગે મુસાફરી કરવા ઘેર બેઠાં અમારી મારફતે બુલ્બાગ કરો. છ'કળી, આગ, ચોરી, ફુલ્લક, અહરમાત, પ્લેટબ્લાસ, વિગેરેના નીમા અમે ઉતરાની આપીએ છીએ.

ઈન્કમટેક્સ, પરચનલ ટેક્સ, હિસાબના ચોપડા લખાવવા રેવન્યુ ક્લેયરન્સ સર્ટીફિકેટ કે વેપારના લાયસેન્સો. પાસપોર્ટ તેમજ ઈમીગ્રેશનને લગતી બાબતોમાં કોઈ પણ શ્રી લીધા વિના અમે મફત સલાહ આપીએ છીએ. નેશનલ યુનિયનલ લાઈફ એસોસીએશન ઓફ આરટીસીયા અને યોઈશાબર ઈન્ટરનશનલ ઈંપની લીમીટેડના પ્રતિનિધિ.

Phone : 33-9033. 26 Barkly Arcade,
Cor. 38, Market & Diagonal St., J'BURG.

તાબું ઉમદા ફ્રેટ

આંબા અબ્બા, લીલી અબ્બા, રતાળ અને સુરણની ઓસમ માલુ છે. આહુ શી ૧-૬ રતલ, લસણ શી. ૨-૦ રતલ.

પાપક નંબર ૧ શી. ૧૦, નંબર ૨ શી. ૮ ૧૦૦.

કપુરી અને ચેવલી પાન બલર બાવ, પોસ્ટલ બુક: પારકીટ ગોલ શી. ૧૦-૬ લાંબી અને રકબેર પારકીટ શી. ૧૬-૩ ૩૩૦.

રોડેસીયા, ન્યાસાલેન્ડ અને બેલજીયન કોંગોના આરદરો ઉપર પુરવઠા મ્યાન આપી કોઈ પણ વસ્તુ પરમીટ ક્લાની મોકલશું.

All prices subject to Market fluctuations.

A. KADER & Co., (PTY) LTD.
WHOLESALE FRUIT MERCHANTS
P. O. Box 251. DURBAN.

કરનીચર! કરનીચર!! કરનીચર!!!

બેઠકા સુદ, વાઈનીસુમ સુદ, વોઈરોબ, હરેસીંગ એસ્ટ, સાઈલ વોઈ આફ્રીસ ડેસ્ક, બુક ડેસ્ક, ટેબલ, તાલન કીફાયલ ભાને ખરીદી શકશો. જાતે પધારી લાભ લેવા શુક્રશો નહિ.

—બોક્સ, ટેબલ અને કીચન હરેસર—

એ હમારી દેખરેખ નીચે તઈયાર થાય છે. તેનો સ્ટોલ હમેશાં તઈયાર રહે છે. માન રોહા ભાવોના પ્રાઈસ લીસ્ટ મંગાવો અને વેપાર આગલ વધારો.

L. MISTRY

51 BREE STREET, BURGERSDORP, J'BURG.
PHONE 33-4691. BOX 2526.

હોઈની મોટામાં મોટી વિમાની કમ્પની તમારી સેવામાં

—ધી—

ન્યુ ઈન્ડીયા ઈન્સ્યુરન્સ

કંપની લીમીટેડ

સાઉથ આફ્રિકાના એકજ મુખ્ય પ્રતિનિધિ

રૂસ્તમજી બલભાઈ રૂસ્તમજી

૧૪૦ કવીન સ્ટ્રીટ,

ડરબન — નાટાલ.

સેવા અને નિર્ભયતા

માટે અમને મળો.

અધી જાતના વિમાઓ અમે ઉતારીએ છીએ.

પી. ઓ. બોક્સ ૧૬૧૦.

રેસીડેન્સ : ૧૧૧ ઇલેવનથ એવન્યુ,
ડરબન.

ટેલીફોન્સ:

ઓફીસ : ૨૫૮૪૫
રેસીડેન્સ : ૩૬૪૧૩.